

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 13 grudnia 2018 r.

Poz. 5121

Elektronicznie podpisany przez:

Teresa Bożena Koczta

Data: 13.12.2018 11:39:13

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 13 grudnia 2018 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017, zwanego dalej: „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. 1. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

2. Mapę rozmieszczenia przedmiotów ochrony z lokalizacją działań ochronnych w obszarze Natura 2000 określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

3. Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych określa załącznik nr 7 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Białymstoku

Beata Bezubik

**Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 grudnia 2018 r.**

Opis granic obszaru Natura 2000 w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

1. ENKLAWA 1 STANKUNY

Lp	X	Y
1	733602.51	749960.39
2	733539.73	750032.71
3	733509.76	750028.77
4	733498.11	750018.97
5	733484.17	749995.76
6	733465.67	749941.28
7	733472.60	749874.52
8	733352.52	749875.56
9	733355.71	749719.27
10	733415.45	749718.53
11	733423.27	749722.43
12	733464.35	749721.93
13	733538.15	749727.83
14	733557.64	749738.33
15	733555.01	749789.27
16	733554.65	749796.26
17	733598.77	749883.06
18	733602.51	749960.39

2. ENKLAWA 2 BURNISZKI

Lp	X	Y
1	730623.42	748547.65
2	730622.34	748550.45
3	730631.67	748554.04
4	730630.05	748558.97
5	730628.21	748568.21
6	730607.20	748603.96
7	730601.69	748617.55
8	730599.31	748632.88
9	730602.56	748646.12
10	730615.36	748659.09
11	730618.76	748662.53
12	730619.73	748686.50
13	730618.10	748696.13

14	730612.93	748710.20
15	730611.99	748717.97
16	730610.71	748729.16
17	730608.66	748748.67
18	730586.41	748789.79
19	730583.86	748794.46
20	730568.16	748823.65
21	730550.52	748870.61
22	730537.57	748865.98
23	730524.66	748862.00
24	730512.58	748854.61
25	730499.06	748846.84
26	730487.10	748839.87
27	730474.00	748832.08
28	730461.09	748828.32
29	730445.17	748824.86
30	730419.56	748818.9
31	730410.99	748817.41
32	730389.28	748808.52
33	730399.79	748769.99
34	730408.58	748738.55
35	730464.60	748538.22
36	730480.65	748480.81
37	730507.22	748385.67
38	730514.58	748357.98
39	730740.31	748446.05
40	730703.61	748577.80
41	730665.25	748563.39
42	730635.41	748552.26
43	730623.42	748547.65

3. ENKLAWA 3 KOLONIA WIŻAJNY

Lp	X	Y
1	731346.5	752531.11
2	731162.91	752523.57

3	731157.05	752381.61
4	731002.28	752371.24
5	730922.45	752365.90
6	730922.81	752415.54
7	730923.38	752507.32
8	730910.20	752506.13
9	730828.32	752496.71
10	730694.28	752489.06
11	730636.37	752486.39
12	730615.62	752484.89
13	730609.87	752482.55
14	730603.38	752477.92
15	730519.41	752408.02
16	730541.97	752373.95
17	730557.73	752357.42
18	730568.86	752352.85
19	730615.66	752350.63
20	730617.91	752284.87
21	730621.02	752193.85
22	730642.96	752124.43
23	730920.85	752143.89
24	731049.67	752152.83
25	731170.05	752161.19
26	731279.98	752168.82
27	731279.32	752169.95
28	731289.07	752209.16
29	731299.75	752252.14
30	731314.64	752312.06
31	731332.18	752390.47
32	731336.12	752407.69
33	731344.67	752463.98
34	731346.50	752531.11

4. ENKLAWA 4 JEZIORO PRUDEL

Lp	X	Y
1	730543.75	753185.66
2	730534.84	753175.17
3	730756.64	753185.41
4	730789.62	753187.56
5	730913.23	752993.79
6	730975.67	752896.05
7	731084.45	752902.25

8	731084.69	752905.05
9	731088.41	752949.86
10	731091.32	752984.98
11	731091.86	752991.45
12	730963.69	753230.94
13	730886.1	753211.6
14	730869.92	753371.65
15	730866.92	753399.64
16	730835.09	753395.73
17	730815.59	753393.65
18	730768.5	753406.31
19	730752.49	753406.13
20	730737.76	753403.63
21	730718.11	753386.82
22	730676.63	753344.88
23	730632.28	753292.37
24	730593.61	753247.18
25	730543.75	753185.66

5. ENKLAWA 5 ROWELE

Lp	X	Y
1	727281.53	754428.35
2	727224.98	754415.3
3	727233.76	754470.99
4	727235.19	754492.54
5	727252.94	754495.53
6	727252.49	754510.17
7	727267.28	754512.67
8	727245.5	754641.5
9	727347.8	754673.58
10	727232.48	754802.08
11	727196.6	754848.3
12	727145.78	754913.71
13	727124.47	754928.77
14	727045.2	754902.5
15	726727.17	754797.11
16	726699.65	754787.98
17	726704.39	754776.73
18	726712.28	754757.99
19	726724.71	754728.45
20	726561.91	754668.87
21	726582.62	754643.18

22	726593.3	754629.92
23	726604.28	754616.3
24	726624.03	754591.8
25	726638.91	754573.34
26	726645.42	754565.25
27	726667.54	754537.82
28	726678.95	754523.66
29	726689.74	754510.28
30	726708.97	754486.43
31	726720.5	754472.12
32	726728.89	754461.71
33	726739.96	754447.98
34	726748.83	754436.97
35	726794.98	754359.81
36	726844.51	754277
37	726847.43	754272.84
38	726902.97	754193.59
39	726965.43	754195.52
40	727006.28	754196.79
41	727445.88	754220.57
42	727460.86	754231.35
43	727458.78	754245.16
44	727458.18	754249.11
45	727456.59	754259.59
46	727447.26	754321.37
47	727432.2	754417.22
48	727425.23	754461.52
49	727281.53	754428.35

ENKLAWA 6 MAKOWSZCZYNA

Lp	X	Y
1	728235.28	754941.11
2	728164.32	754881.68
3	728146.45	754855.84
4	728146.34	754837.84
5	728166.76	754816.46
6	728209.39	754794.29
7	728215.75	754779.76
8	728212.07	754765.59
9	728187.65	754734.16
10	728182.21	754715.29
11	728191.54	754694.84

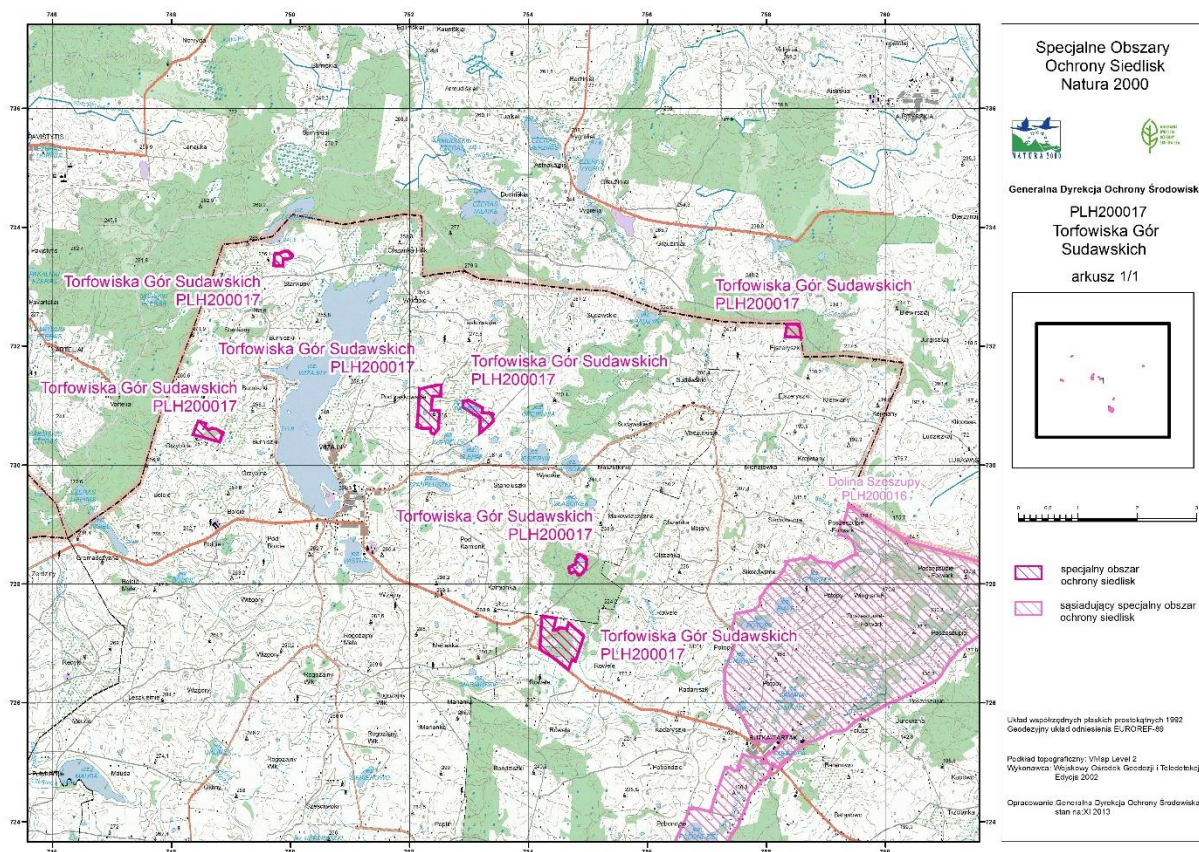
12	728228.82	754686.09
13	728257.14	754678.2
14	728265.71	754681.07
15	728277.74	754676.93
16	728289.13	754684.47
17	728292.23	754711.89
18	728300.69	754726.42
19	728317.15	754742.25
20	728318.64	754754.37
21	728330.8	754783.59
22	728341.83	754795.91
23	728357.87	754800.1
24	728371.05	754798.57
25	728388.94	754795.29
26	728413.27	754794.42
27	728432.58	754801.14
28	728438.17	754809.42
29	728445.21	754813.93
30	728450.92	754825.38
31	728473.41	754832.52
32	728480.55	754824.85
33	728487.88	754822.47
34	728489.79	754831.4
35	728492.45	754846.66
36	728501.95	754860.62
37	728487.3	754880.21
38	728461.74	754950.5
39	728417.65	754976.43
40	728398.59	754976.58
41	728374.04	754971.1
42	728362.5	754974.16
43	728320.06	754971.97
44	728302.96	754967.82
45	728294.57	754970.23
46	728264.81	754967.06
47	728248.66	754959.69
48	728235.28	754941.11

ENKLAWA 7 EJSZERYSZKI

Lp	X	Y
1	732371.19	758550.31
2	732151.48	758586.72
3	732152.78	758546.55
4	732156.84	758414.58
5	732157.82	758382.64
6	732160.06	758309.6
7	732375.41	758348.83
8	732371.19	758550.31

**Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 grudnia 2018 r.**

Mapa obszaru Natura 2000.

**Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 grudnia 2018 r.**

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.

L. p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1	3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	1. Odpady, ścieki (E03), 2. Rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem (H02.06)	Antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi (K03.05)	Zagrożenie istniejące: Eutrofizacja związana z nieuregulowaną gospodarką ściekową, spływami z pól. Zagrożenie potencjalne: zarybianie jeziora obcymi gatunkami ryb roślinożernych.
2	3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	1. Odpady, ścieki (E03), 2. Eutrofizacja (naturalna) (K02.03); 3. Spływy powierzchniowe z pól (H01.05)	1. Zabudowa rozproszona (E01.03); 2. Antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi (K03.05)	Zagrożenia istniejące: Eutrofizacja związana z nieuregulowaną gospodarką ściekową, spływami z pól. Zagrożenia potencjalne: zarybianie jezior obcymi gatunkami ryb roślinożernych oraz rozwój zabudowy wokół zbiorników wodnych.
3	6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	W trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie potwierdzono występowania siedliska ani z oceną stopnia reprezentatywności kwalifikującą je jako przedmiot ochrony, ani z oceną stopnia reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.		
4	7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	1. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02); 2. Spływy powierzchniowe z pól (H01.05); 3. Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych (J02.01.02);	1. Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie (J02.01);	Zagrożenia istniejące: Sukcesja wtórna, ekspansja drzew, krzewów. rzadziej trzciny, spowodowana zaburzeniem warunków siedliskowych (osuszaniem za pomocą rowów melioracyjnych oraz na skutek oczyszczania i pogłębiania cieków), eutrofizacja związana ze spływami powierzchniowymi z pól. Zagrożenia potencjalne: osuszanie za pomocą rowów melioracyjnych oraz na skutek oczyszczania i pogłębiania cieków.
5	7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak,	1. Zaniechanie / brak koszenia (A03.03);	1. Intensywne koszenie lub intensyfikacja (A03.01);	Zagrożenia istniejące: Sukcesja wtórna spowodowana zarzuceniem tradycyjnego koszenia i

	turzycowisk i mechowisk	2. Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych (J02.01.02); 3. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02). 4. Spływy powierzchniowe z pól (H01.05);	2. Zalesianie terenów otwartych (B01); 3. Nawożenie /nawozy sztuczne/ (A08); 4. Intensyfikacja rolnictwa (A02.01);	zaburzeniem warunków siedliskowych (osuszaniem za pomocą rowów melioracyjnych oraz na skutek regulacji, oczyszczania i pogłębiania cieków wodnych), ekspansja wysokich bylin (zwłaszcza trzciny). Zagrożenia potencjalne: Miejscowe zaorywanie obrzeży płatów siedliska, intensywne użytkowanie kośne.
6	91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>	1. Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych (J02.01.02); 2. Usuwanie martwych i umierających drzew (B02.04); 3. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (B02).	1. Wycinka lasu (B02.02);	Zagrożenia istniejące: Zaburzenia hydrologiczne, całkowite usuwanie martwych i umierających drzew. Gospodarka leśna w lasach będących prywatną własnością, rozumiana jako działanie sprzeczne z wymogami ochronnymi dla przedmiotu ochrony. Zagrożenia potencjalne: Wycinanie lasu rozumiane jako działanie sprzeczne z wymogami ochronnymi dla przedmiotu ochrony.
7	91D0 - Bory i lasy bagienne	W trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie potwierdzono występowania siedliska z oceną stopnia reprezentatywności kwalifikującą je jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny na D.		
8	1188 - kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	1. Brak zagrożeń i nacisków (X)	1. Intensyfikacja rolnictwa (A02.01), 2. Wypas intensywny (A04.01), 3. Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych (E03.01), 4. Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych (H01.08), 5. Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (J02), 6. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02), 7. Zmiany pH (M01.04) 8. Zabudowa (E01.03)	Zagrożenia potencjalne: eutrofizacja oczek wodnych, stanowiących siedlisko gatunku, na skutek intensyfikacji rolnictwa, spływów nawozów z pól, nielegalnych zrzutów ścieków oraz intensyfikacji wypasu. Kolejnym zagrożeniem potencjalnym jest nielegalne zaśmiecanie siedliska gatunku. Bardzo niebezpieczne dla populacji gatunku są także melioracje odwadniające, czyli próby osuszenia zalewisk, płytkich oczek wodnych z kumakiem. Naturalne zmiany sukcesyjne to zarastanie najpłytszych oczek przez szuwały i łożowiska, skutkujące zanikiem roślinności wodnej w wyniku zacienienia oraz obniżenia temperatury wody. Zmiany pH są związane głównie z odwadnianiem torfowisk w

				obrębzie zlewni akwenów stanowiących siedlisko gatunku, a tym samym ich zakwaszeniem z powodu gwałtownego dopływu kwasów humusowych. Zmiany pH to także zmiany spowodowane intensywnym wpływem nawozów.
--	--	--	--	---

**Załącznik nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 grudnia 2018 r.**

Cele działań ochronnych.

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U1.
3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska (4,66 ha). Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze na poziomie co najmniej U1 na co najmniej 50 % płątów siedliska.
6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	W trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie potwierdzono występowania siedliska ani z oceną stopnia reprezentatywności kwalifikującą je jako przedmiot ochrony, ani z oceną stopnia reprezentatywności D. Istnieje konieczność weryfikacji Standardowego Formularza Danych poprzez usunięcie zapisu o siedlisku.
7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska (9,30 ha). Przywrócenie nieleśnego charakteru co najmniej 25% powierzchni siedliska obecnie zakrzaczanej lub zadrzewionej.
7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Utrzymanie co najmniej 75% obecnej powierzchni siedliska (co najmniej 1,88ha). Przywrócenie nieleśnego charakteru co najmniej 25% powierzchni siedliska obecnie zakrzaczanej lub zadrzewionej (co najmniej 0,62 ha).
91D0 - Bory i lasy bagienne	W trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie potwierdzono występowania siedliska z oceną stopnia reprezentatywności kwalifikującą je jako przedmiot ochrony. Istnieje konieczność weryfikacji SDF poprzez zmianę oceny na D.
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Utrzymanie obecnej powierzchni siedliska (8,17 ha). Poprawa uwodnienia 25% powierzchni siedliska.
1188 - Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Utrzymanie istniejących siedlisk gatunku.

**Załącznik nr 5 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 grudnia 2018 r.**

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Przedmiot ochrony	Nr	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Twardowodn e oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i> 3140	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			
	1	Ochrona siedliska. Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów w wyznaczonej strefie. Dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne pod warunkiem uregulowania gospodarki wodno-ściekowej (z wyłączeniem miejsc ze wskazanymi innymi działaniami wynikającymi z PZO). Termin wykonania: w okresie obowiązywania PZO	Strefa ochronna wyznaczona wokół siedliska o numerze 3140 - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	Starosta Suwalski w zakresie postępowania administracyjnego dotyczącego zmiany klasyfikacji gruntów; właściciele i zarządcy gruntów
	Nie planuje się działań dotyczących monitoringu realizacji celów działań ochronnych.			
	Nie planuje się działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.			
Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> 3150	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			
	1	Ochrona siedliska. Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów w wyznaczonej strefie. Dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne pod warunkiem uregulowania gospodarki wodno-ściekowej (z wyłączeniem miejsc ze wskazanymi innymi działaniami wynikającymi z PZO). Termin wykonania: w okresie obowiązywania PZO	Strefa ochronna wyznaczona wokół jeziora Prudel - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	Starosta Suwalski w zakresie postępowania administracyjnego dotyczącego zmiany klasyfikacji gruntów; właściciele i zarządcy gruntów
	Nie planuje się działań dotyczących monitoringu realizacji celów działań ochronnych.			

	Nie planuje się działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.			
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>) 7140	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			
	1	Działanie fakultatywne. Usunięcie ekspansywnych drzew i krzewów (ew. z pozostawieniem pojedynczych sosen o karłowatym pokroju), wraz z usunięciem biomasy poza granice płatów siedliska. Termin wykonania: Jednorazowo w ciągu pierwszych czterech lat obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb ewidencyjny Ejszeryszki, działki ewidencyjne nr: 25, 28; (płat siedliska 7140-1); Obręb ewidencyjny Stankuny, działka ewidencyjna nr: 91; (płaty siedliska 7140-4 i 7140-7); Obręb Puńsk, leśnictwo Bondziszki wydzielenie leśne 01-26-1-06-8-j-00 i 01-26-1-06-8-k-00 (płat siedliska 7140-5); Obręb ewidencyjny Burniszki, działki ewidencyjne nr: 28, 63, 64; (płat siedliska 7140-6); Obręb ewidencyjny Wiżajny, działki ewidencyjne nr: 195, 199; (płat siedliska 7140-8); Obręb ewidencyjny Burniszki, działka ewidencyjna nr: 64; (płat siedliska 7140-9); - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
	2	Działanie fakultatywne Usunięcie ekspansywnych drzew i krzewów - usunięcie brzoź, wierzb i nadmiaru sosen (ekspansywnych, o znacznych	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu:	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie

		przyrostach rocznych), z pozostawieniem sosen o torfowiskowym pokroju (karłowatych, o niewielkich przyrostach) oraz wszystkich krzewów wierzby lapońskiej, wraz z usunięciem biomasy poza granice płątów siedliska. Termin wykonania: Jednorazowo w ciągu pierwszych czterech lat obowiązywania PZO.	Obręb ewidencyjny Wiżajny, działki ewidencyjne nr: 166, 170, 183/1; (płąt siedliska 7140-2); Obręb ewidencyjny Wiżajny, działki ewidencyjne nr: 897, 194, 199, 195; (płąt siedliska 7140-3); - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
3	Działanie fakultatywne ograniczanie ekspansji trzciny - po usunięciu drzew i krzewów, koszenie płątów z trzcina, co roku w terminie od sierpnia do 15 lutego kolejnego roku w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; wraz z usunięciem biomasy poza granice płątów siedliska. Termin wykonania: co roku w okresie obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb Puńsk, leśnictwo Bondziszki wydzielanie leśne 01-26-1-06-8-j-00 i 01-26-1-06-8-k-00 (płąt siedliska 7140-5); Obręb ewidencyjny Stankuny, działka ewidencyjna nr: 91; (płąt siedliska 7140-7);	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie	

		Obręb ewidencyjny Wiżajny, działki ewidencyjne nr: 195, 199; (płat siedliska 7140-8); Obręb ewidencyjny Burniszki, działka ewidencyjna nr: 64; (płat siedliska 7140-9); - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
4	Ochrona siedliska Utrzymanie stosunków wodnych na właściwym poziomie. Zaniechanie prowadzenia zabiegów prowadzących do odwodnienia siedliska (poza zabiegami wynikającymi z konieczności zabezpieczenia siedliska przed zalaniem na skutek działalności bobrów), polegających na odmulaniu cieków i rowów melioracyjnych w obrębie siedliska oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Termin wykonania: w okresie obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb ewidencyjny Ejszeryszki, działki ewidencyjne nr: 25, 28; (płat siedliska 7140-1) Obręb ewidencyjny Wiżajny, działki ewidencyjne nr: 166, 170, 183/1; (płat siedliska 7140-2) Obręb ewidencyjny Wiżajny, działki ewidencyjne nr: 897, 194, 199, 195; (płat siedliska 7140-3) Obręb ewidencyjny Stankuny, działka ewidencyjna nr: 91; (płat siedliska 7140-4) Obręb Puńsk, leśnictwo Bondziszki wydzielenie leśne 01-	właściciele i zarządcy gruntów.

		26-1-06-8-j-00 i 01-26-1-06-8-k-00 (płat siedliska 7140-5); Obręb ewidencyjny Burniszki, działka ewidencyjna nr: 28, 63, 64; (płat siedliska 7140-6) Obręb ewidencyjny Stankuny, działka ewidencyjna nr: 91; (płat siedliska 7140-7) Obręb ewidencyjny Wiżajny, działki ewidencyjne nr: 195, 199; (płat siedliska 7140-8) Obręb ewidencyjny Burniszki, działka ewidencyjna nr: 64; (płat siedliska 7140-9) - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	
	Nie planuje się działań dotyczących monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
	Nie planuje się działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania		
	Działanie fakultatywne Usunięcie ekspansywnych drzew i krzewów wraz z usunięciem biomasy poza granice płatów siedliska. Termin wykonania: Jednorazowo w ciągu pierwszych czterech lat obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 9/2, 14; 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-1) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-2) Obręb ewidencyjny Roweł, działka ewidencyjna nr: 22/1; (płat siedliska 7230-3) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 36/1; 38/1; (płat siedliska 7230-4) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 453/1; 64/1; 66/1; 69/1;	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w

		70/1; (płat siedliska 7230-5) - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
2	Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedliska przyrodniczego Użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Termin wykonania: w okresie obowiązywania PZO	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 9/2, 14; 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-1) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-2) Obręb ewidencyjny Roweł, działka ewidencyjna nr: 22/1; (płat siedliska 7230-3) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 36/1; 38/1; (płat siedliska 7230-4) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 453/1; 64/1; 66/1; 69/1; 70/1; (płat siedliska 7230-5) - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	właściciele i zarządcy gruntów
3	Działanie fakultatywne ograniczanie ekspansji trzciny - po usunięciu drzew i krzewów, koszenie płatów z trzcina, co roku po 15 sierpnia w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby wraz z usunięciem biomasy poza granice płatów siedliska. Termin wykonania: co roku w okresie obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 9/2, 14; 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-1) Obręb ewidencyjny Roweł, działka ewidencyjna nr: 22/1; (płat siedliska 7230-3) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 453/1; 64/1; 66/1; 69/1;	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub

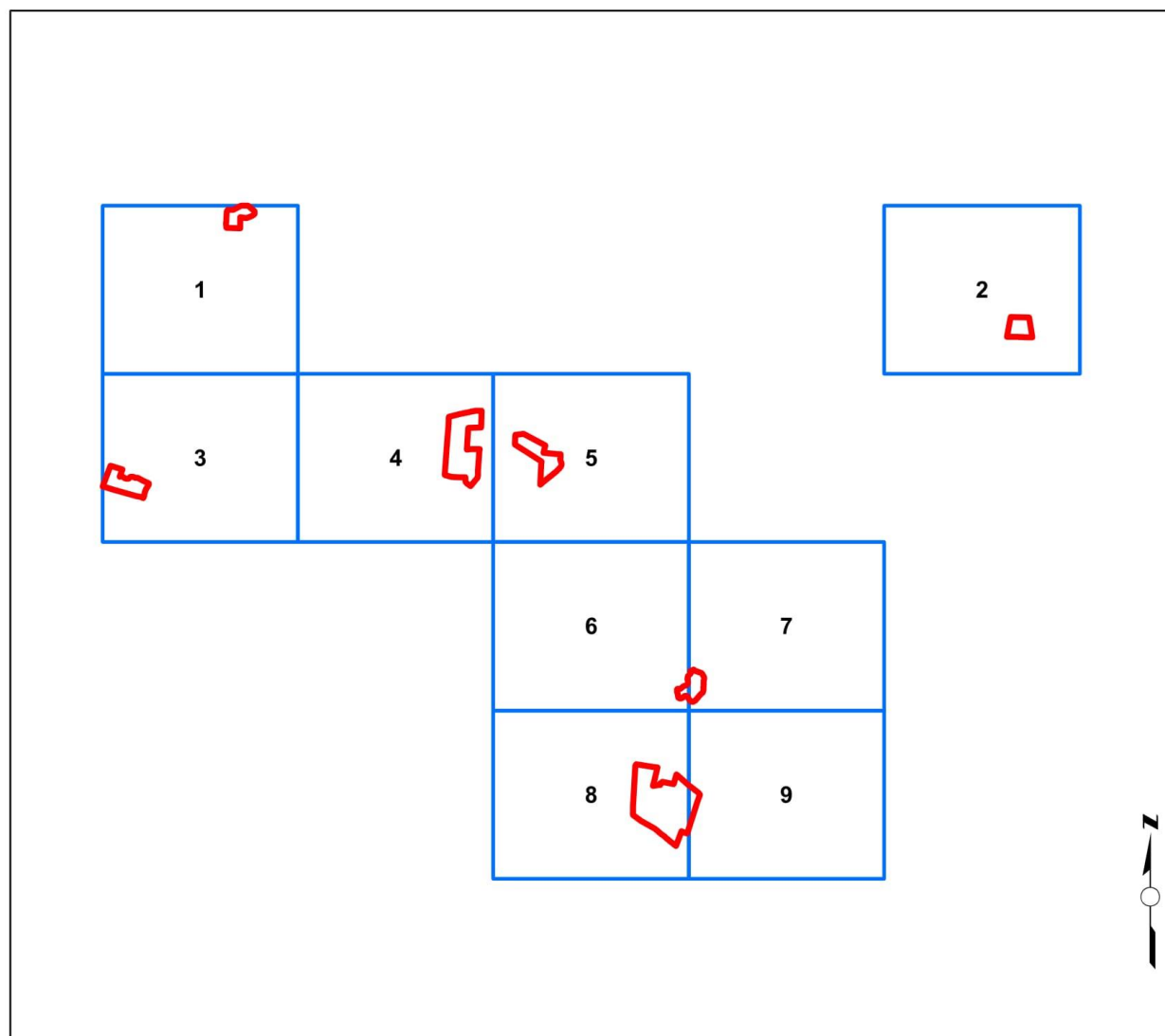
		70/1; (płat siedliska 7230-5) - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
4	Działanie fakultatywne koszenie z usunięciem biomasy poza granice płatów siedliska - po usunięciu drzew i krzewów, ręczne koszenie co 2 lata po 15 sierpnia w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; należy zostawić 20% powierzchni nieskosiwanej (za każdym razem inny fragment), usunięcie ściętej biomasy z torfowiska do 2 tygodni po pokosie. Termin wykonania: co 2 lata w okresie obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 36/1; 38/1; (płat siedliska 7230-4) - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
5	Działanie fakultatywne koszenie z usunięciem biomasy poza granice płatów siedliska - po usunięciu drzew i krzewów,	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu:	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania

	ręczne koszenie nie częściej niż raz na 2-3 lata po 15 sierpnia w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; należy zostawić 20% powierzchni nieskoszzonej (za każdym razem inny fragment). Termin wykonania: raz na 2-3 lata w okresie obowiązywania PZO.	Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-2) - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
6	Ochrona siedliska Utrzymanie stosunków wodnych na właściwym poziomie. Zaniechanie prowadzenia zabiegów prowadzących do odwodnienia siedliska polegających na odmulaniu cieków i rowów melioracyjnych w obrębie siedliska oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Termin wykonania: w okresie obowiązywania PZO.	Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 9/2, 14; 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-1) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-2) Obręb ewidencyjny Roweł, działka ewidencyjna nr: 22/1; (płat siedliska 7230-3) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 36/1; 38/1; (płat siedliska 7230-4) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr:	właściciele i zarządcy gruntów

		453/1;64/1; 66/1; 69/1; 70/1; (płat siedliska 7230-5) - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	
	Nie planuje się działań dotyczących monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
	Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
7	wykonanie ekspertyzy hydrotechnicznej na potrzeby sformułowania zasad zapewnienia właściwego uwodnienia siedlisk 7230w kompleksie źródliskowym koło wsi Roweł tak, by zapewnić utrzymanie poziomu wody na głębokości nie niższej niż 10 cm poniżej powierzchni torfowiska w okresie letnim. Termin wykonania: w okresie obowiązywania PZO	cała enklawa Roweł; Działki ewidencyjne w częściach odpowiadających siedlisku przyrodniczemu: Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 9/2, 14; 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-1) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 22/1; 453/1; (płat siedliska 7230-2) Obręb ewidencyjny Roweł, działka ewidencyjna nr: 22/1; (płat siedliska 7230-3) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 36/1; 38/1; (płat siedliska 7230-4) Obręb ewidencyjny Roweł, działki ewidencyjne nr: 453/1;64/1; 66/1; 69/1; 70/1; (płat siedliska 7230-5) - lokalizacja w załączniku nr 6 do zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku

**Załącznik nr 6 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 grudnia 2018 r.**

Mapa rozmieszczenia przedmiotów ochrony wraz z lokalizacją działań ochronnych

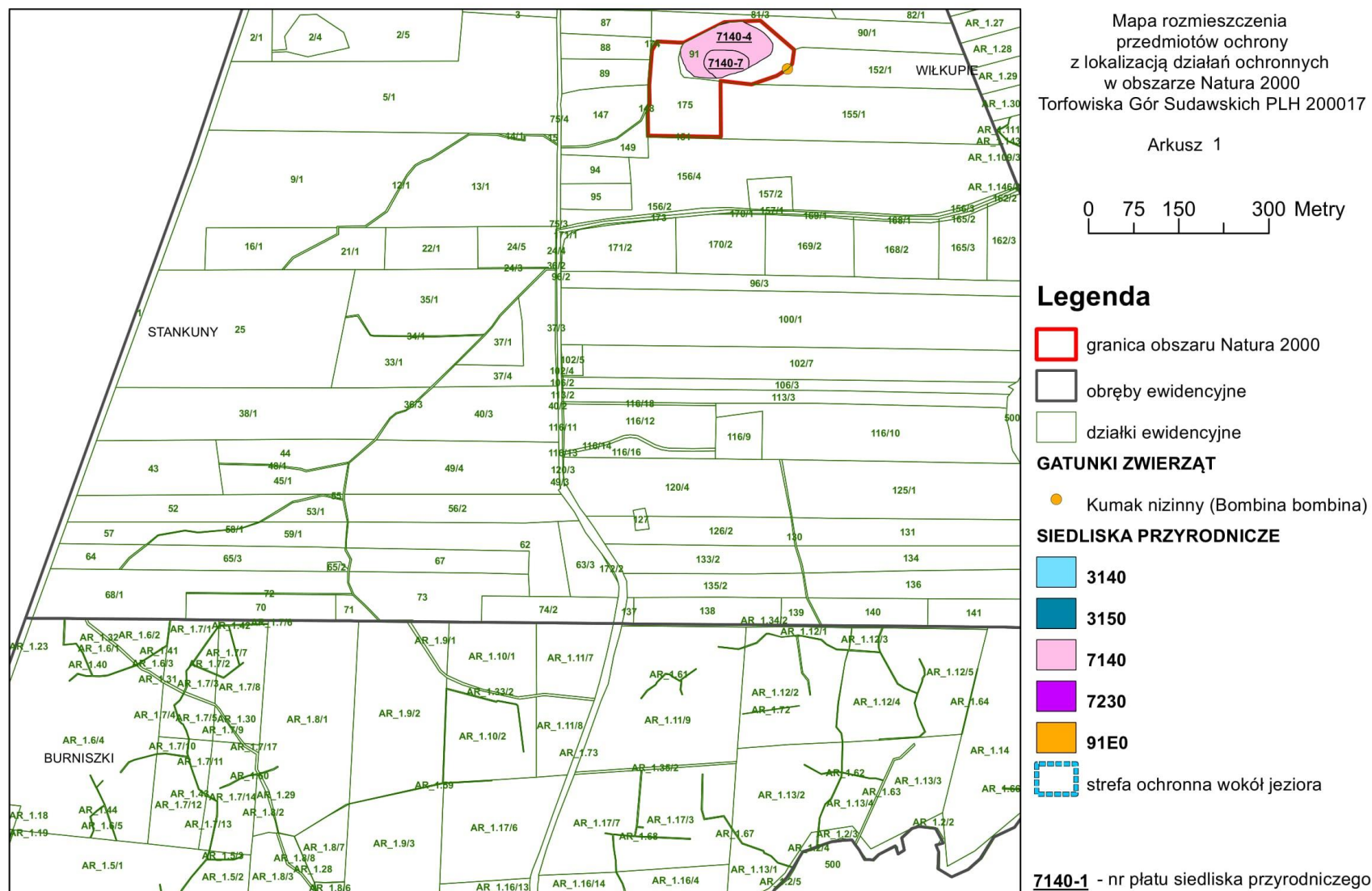
**Podział na arkusze map
w obszarze Natura 2000
Torfowiska Gór Sudawskich PLH 200017**

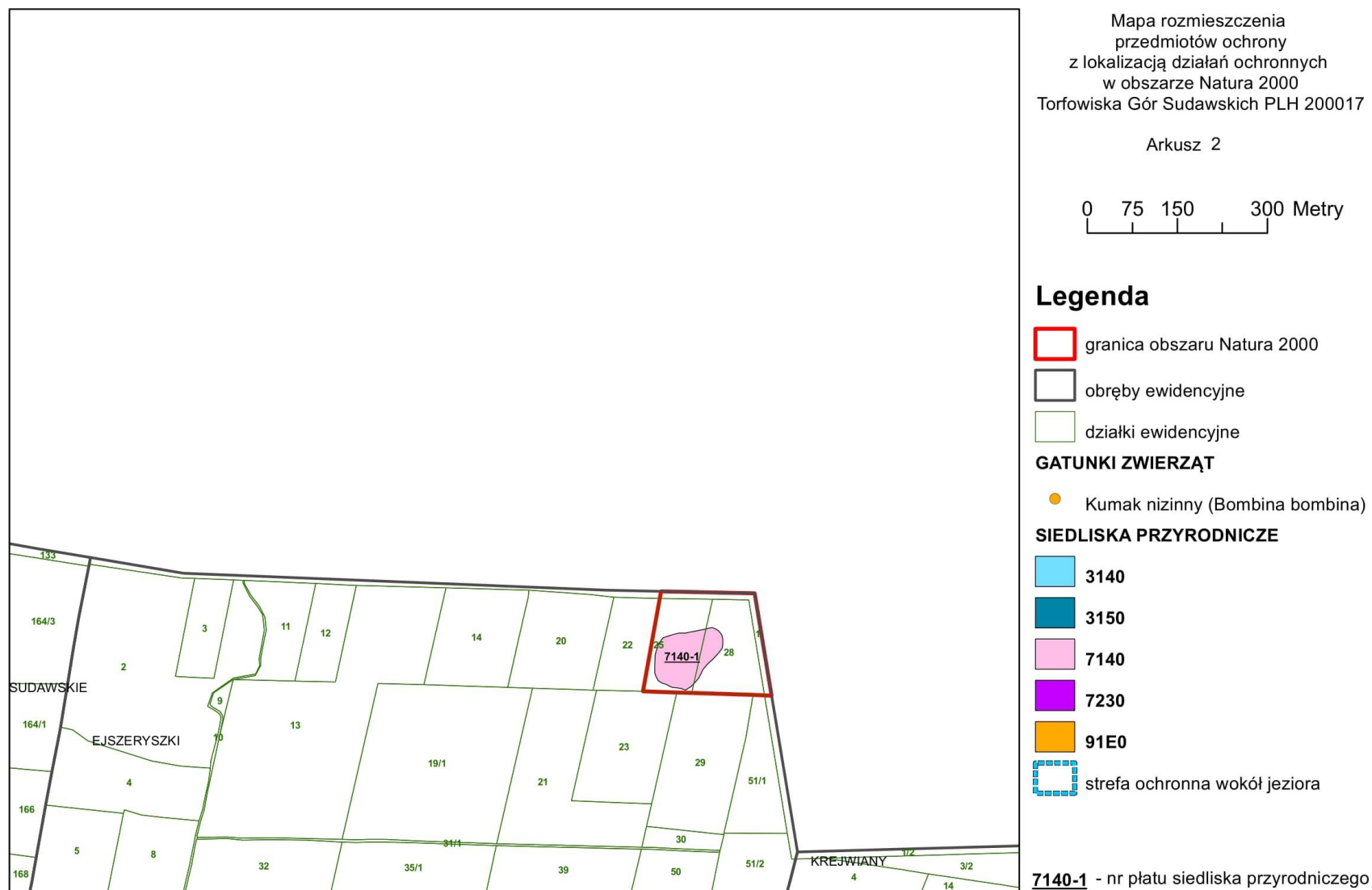
skala 1:60 000

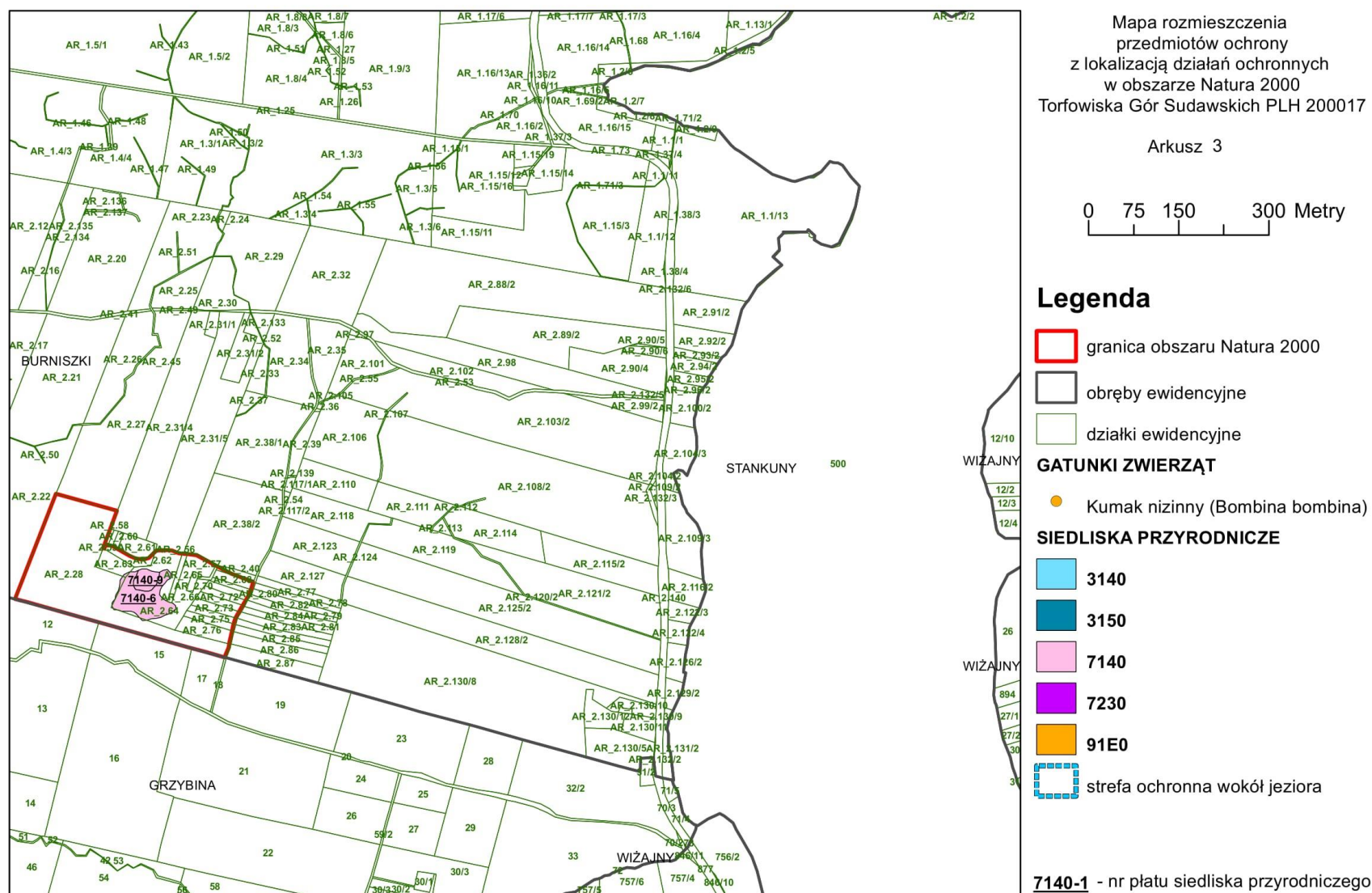
Legenda:

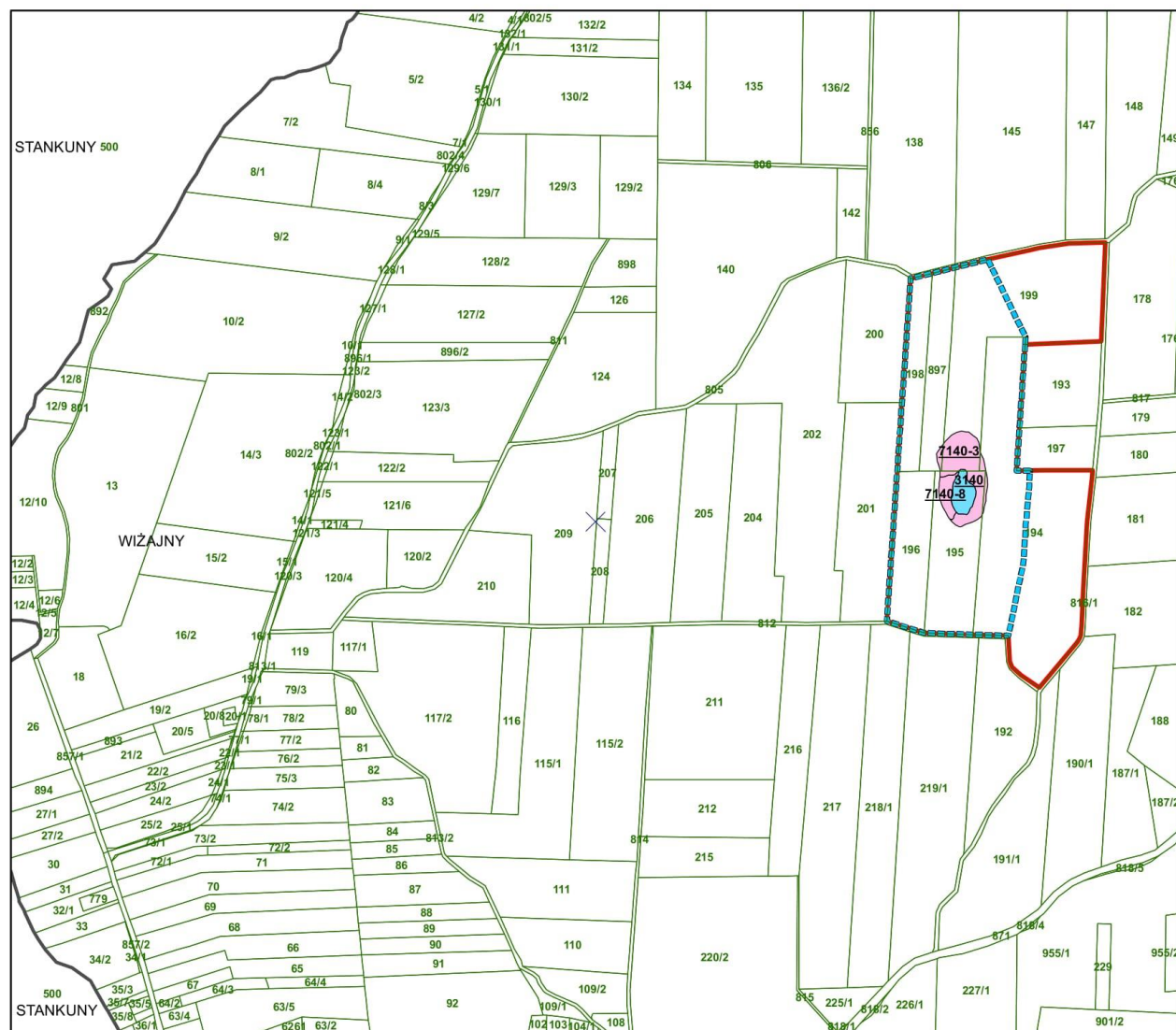
 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017

Mapa rozmieszczenia
przedmiotów ochrony
z lokalizacją działań ochronnych
w obszarze Natura 2000
Torfowiska Gór Sudawskich PLH 200017

Arkusz 4

0 75 150 300 Metry

Legenda

granica obszaru Natura 2000

obręby ewidencyjne

działki ewidencyjne

GATUNKI ZWIERZĄT

● Kumak nizinny (Bombina bombina)

SIEDLISKA PRZYRODNICZE

3140

3150

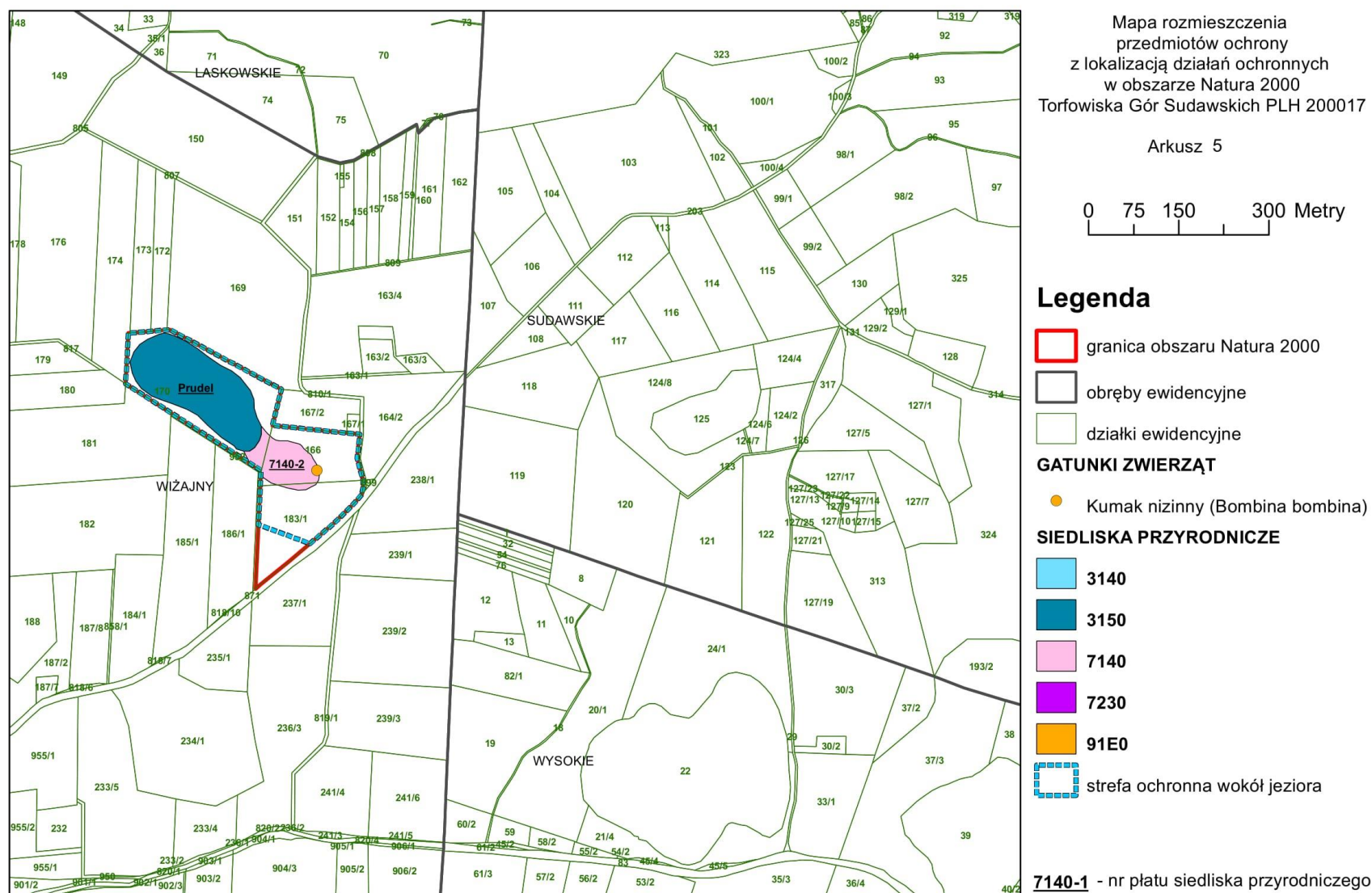
7140

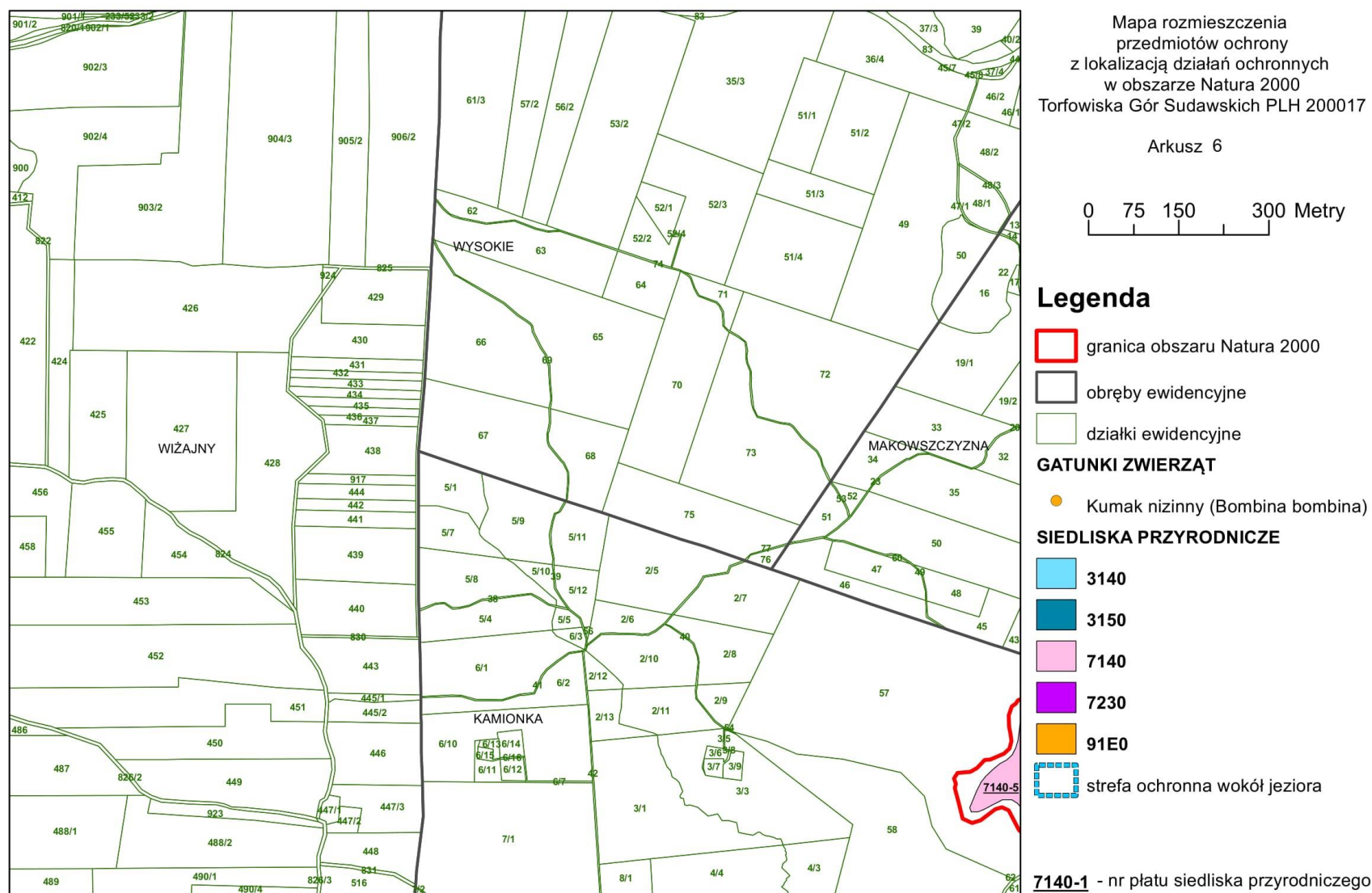
7230

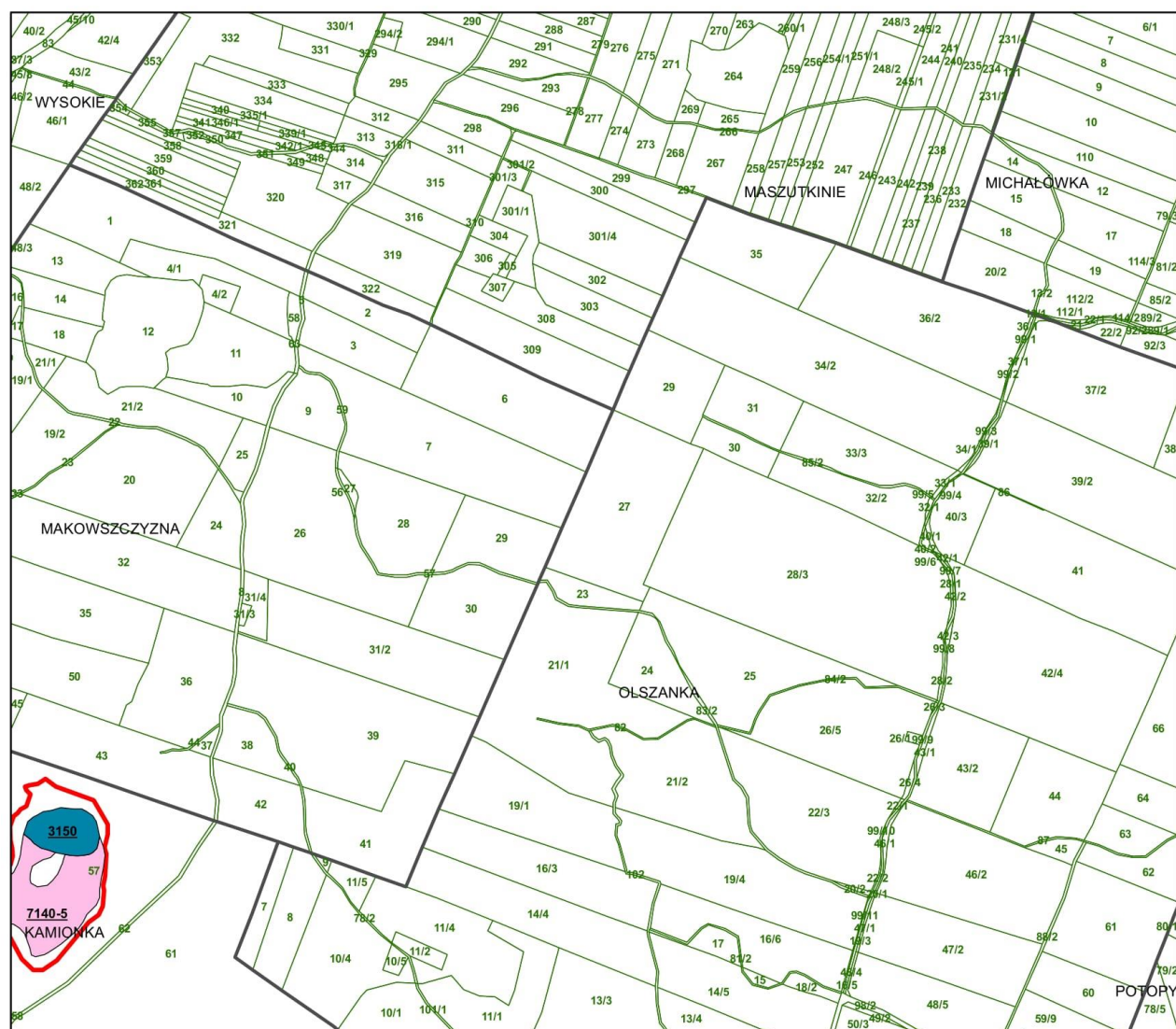
91E0

strefa ochronna wokół jeziora

7140-1 - nr platu siedliska przyrodniczego

Mapa rozmieszczenia
przedmiotów ochrony
z lokalizacją działań ochronnych
w obszarze Natura 2000
Torfowiska Gór Sudawskich PLH 200017

Arkusz 7

0 75 150 300 Metry

Legenda

- granica obszaru Natura 2000
- obręby ewidencyjne
- działki ewidencyjne

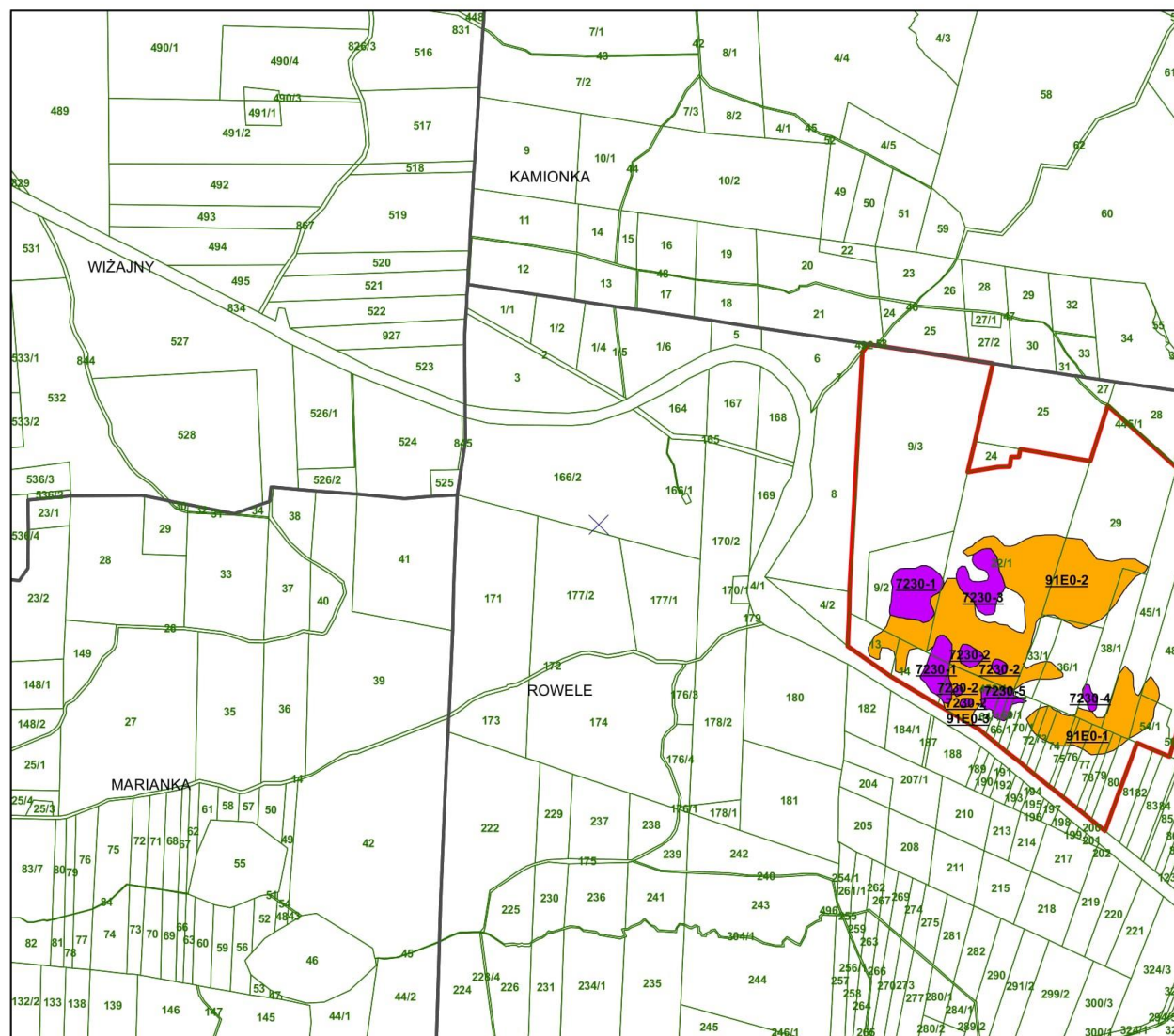
GATUNKI ZWIERZĄT

- Kumak nizinny (Bombina bombina)

SIEDLISKA PRZYRODNICZE

- 3140
- 3150
- 7140
- 7230
- 91E0
- strefa ochronna wokół jeziora

7140-1 - nr platu siedliska przyrodniczego

Mapa rozmieszczenia
przedmiotów ochrony
z lokalizacją działań ochronnych
w obszarze Natura 2000
Torfowiska Gór Sudawskich PLH 200017

Arkusz 8

0 75 150 300 Metry

Legenda

- granica obszaru Natura 2000
- obręby ewidencyjne
- działki ewidencyjne

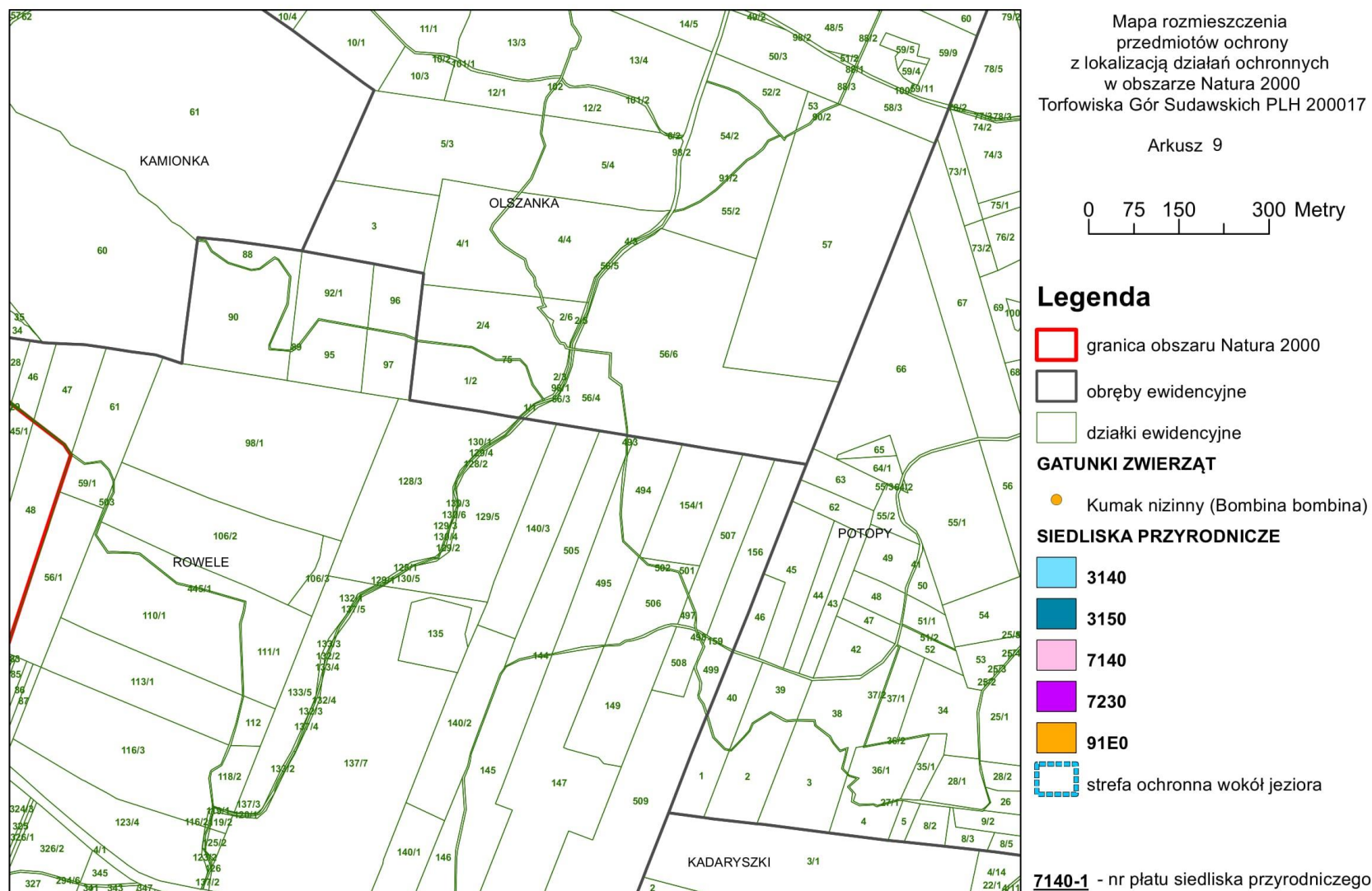
GATUNKI ZWIERZĄT

- Kumak nizinny (Bombina bombina)

SIEDLISKA PRZYRODNICZE

- 3140
- 3150
- 7140
- 7230
- 91E0
- strefa ochronna wokół jeziora

7140-1 - nr platu siedliska przyrodniczego

**Załącznik nr 7 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 13 grudnia 2018 r.**

Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny
3140 - Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką GIOŚ, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Co 5 lat	Płat siedliska 3140	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, zwany dalej „RDOŚ w Białymstoku”
3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką GIOŚ, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Co 5 lat	Jezioro Prudel	RDOŚ w Białymstoku
7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką GIOŚ, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Co 5 lat	Płaty siedliska: 7140-1: 22°58'51,724"E 54°23'17,475"N 7140-2: 22°54'2,829"E 54°22'41,299"N 7140-5: 22°55'22,691"E 54°21'16,987"N	RDOŚ w Białymstoku

7230 - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką GIOŚ, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Co 5 lat	Płaty siedliska: 7230-1: 22°54'50,933"E 54°20'36,778"N 7230-2: 22°54'56,184"E 54°20'33,123"N 7230-4: 22°55'8,713"E 54°20'29,902"N	RDOŚ w Białymstoku
91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką GIOŚ, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Co 5 lat	Płat siedliska: 91E0-2: 22°55'4,761"E 54°20'37,118"N	RDOŚ w Białymstoku
1188 - Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Zgodnie z metodyką PMS GIOŚ	Przeprowadzić badania zgodnie z metodyką GIOŚ, dokonując oceny podanych parametrów i wskaźników	Co 5 lat	3 stanowiska występowania gatunku w obszarze Natura 2000	RDOŚ w Białymstoku

UZASADNIENIE

Projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017 wyznaczony został na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7). Jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (tzw. „obszar siedliskowy”) zatwierdzony został decyzją Komisji Europejskiej 2016/2334 z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia dziesiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L 353/324 z 23.12.2016).

Obszar objęty planem zadań ochronnych (PZO) pokrywa się w całości z obszarem Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017 i obejmuje powierzchnię 98,51 ha.

Przedmiotami ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt:

- **3140** Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*,
- **3150** Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*,
- **6510** Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- **7140** Torfowiska przejściowe i trzęsawiska,
- **7230** Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- **91D0** Bory i lasy bagienne,
- **91E0** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe,
- **1188** Kumak nizinny *Bombina bombina*,

Podstawowym celem działań ochronnych jest zachowanie bądź poprawa stanu ochrony siedlisk i gatunków, stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000. Osiągnięciu tych celów posłużą cele szczegółowe, koncentrujące się na poprawie oceny konkretnych wskaźników specyficznej struktury i funkcji siedliska, a w przypadku gatunków, wskaźników stanu populacji lub siedliska. Cele działań ochronnych sformułowano w sposób umożliwiający monitoring skuteczności planowanych działań ochronnych.

Zaplanowane działania ochronne skupiają się na ograniczeniu negatywnych oddziaływań, jakie zidentyfikowano w toku prac nad planem zadań ochronnych.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 28 ust. 5 tej samej ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zakres prac koniecznych do realizacji projektu planu zadań ochronnych regulują: art. 28 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.); rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017r. poz. 1405, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, umożliwiono zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich

PLH200017, udział w pracach związanych z opracowaniem projektu planu zadań ochronnych. Informację o przystąpieniu do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Białymstoku, na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Wiżajny, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Suwałkach oraz w prasie. Zorganizowano trzy spotkania dyskusyjne, których celem było wypracowanie wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000, uwzględniającej obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, wykorzystującej wiedzę naukową oraz lokalną wiedzę na temat obszaru oraz potrzeby i dążenia osób i podmiotów korzystających z obszaru. Spotkania zorganizowano w terminach: 7 maj 2013r. w Rutce- Tartak; 5 lipiec 2013 r. w Wiżajnach; 23 lipca w 2013 r. w Wiżajnach. Spotkania miały charakter otwarty dla wszystkich osób zainteresowanych ochroną obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w pracach nad projektem planu zadań ochronnych, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wszelkie materiały dotyczące przebiegu i postępów prac nad planem zadań ochronnych publikowane były sukcesywnie na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni (konsultacje przeprowadzono w terminie 14 sierpnia – 4 września 2013 r.). W trakcie konsultacji społecznych projektu PZO wpłynęły uwagi zgłoszone przez 8 podmiotów/instytucji. Wszystkie uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych zostały rozpatrzone. Informacje o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa – przedstawia poniższa tabela.

Ip.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1.	„Projekt szablonu dokumentacji planu Torfowiska Gór Sudawskich”, Rozdział 1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności (str. 14) - w zakresie odpowiedzialności RZGW w Warszawie sformułowanie „opracowywanie studiów ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym” należy zastąpić „sporządzanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym w regionach wodnych, współpraca w przygotowywaniu wstępnej oceny ryzyka powodziowego i planów zarządzania ryzykiem powodziowym” zgodnie z ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2011.32.159).	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Uwaga uwzględniona. Rozdział 1.7 projektu szablonu dokumentacji planu został poprawiony zgodnie z uwagą.
2.	„Projekt szablonu dokumentacji planu Torfowiska Gór Sudawskich”, Rozdział 2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów (str. 24) - w kolumnie „Typy użytków gruntowych” brak kategorii wody płynące.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	W danych (w formie warstw GIS), które wykonawca otrzymał od zamawiającego nie występował taki typ użytku gruntowego.
3.	„Projekt szablonu dokumentacji planu Torfowiska Gór Sudawskich”, Rozdział 2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka (str. 25) – brak uzupełnienia kolumny „Typy własności”.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Uwaga uwzględniona. Informacja została uzupełniona.
4.	„Projekt szablonu dokumentacji planu Torfowiska Gór Sudawskich”, Rozdział 6 Ustalenie działań ochronnych (str. 79) – RZGW w Warszawie został wymieniony jako podmiot odpowiedzialny za	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Uwaga uwzględniona. Informacje zawarte w kolumnie „podmiot odpowiedzialny” zostały poprawione.

	wykonanie działań ochronnych na rzekach, które nie są administrowane przez RZGW.		
5.	<u>Załącznik nr 3 do zarządzenia (zagrożenia)</u> Pośród zagrożeń dla gatunku 1337 - bóbr wymieniono „polowanie” argumentując, iż „gatunek posiada cenne futro, może stać się podobnie jak dawniej, poszukiwaną zdobyczą”. Pragniemy przypomnieć, iż prowadzona w obecnych czasach gospodarka łowiecka nie jest oparta na chęci zysku, a na wieloletnich planach łowieckich uwzględniających stan populacji gatunków, oparty na corocznych inwentaryzacjach liczebności zwierzyny. Wymienianie polowań jako potencjalnego zagrożenia dla gatunku jest niezasadne, tym bardziej, że aktualnie jest to gatunek chroniony.	Nadleśnictwo Suwałki	Uwaga uwzględniona. Zagrożenie „Polowanie (F03.01)” wraz z opisem zostało usunięte z zagrożeń potencjalnych dla gatunku bóbr <i>Castor fiber</i> 1337.
6.	<u>Załącznik nr 3 do zarządzenia (zagrożenia)</u> 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe: wnioskuje się o wykreślenie zagrożeń: „Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (B02)” - gospodarka leśna prowadzona zgodnie z przepisami i zasadami nie zagraża trwałości siedliska i nie może być traktowana jako zagrożenie. Formułowanie takich zagrożeń zaprzecza idei programu Natura 2000. Ww. zagrożenie może być jedynie wymienione, jako potencjalne – w przypadku prowadzenia nieracjonalnej, niezgodnej z prawem gospodarki leśnej.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Do najważniejszych wskaźników oceny stanu zachowania siedliska 91E0 należy m.in. wiek drzewostanu. Użytkowanie lasów, nawet przy zapewnieniu jego odnowienia, uniemożliwia osiągnięcie właściwej oceny stanu zachowania siedliska 91E0, gdyż w trakcie zabiegów gospodarczych obniżany jest wiek drzewostanu. Jest to oczywisty fakt w żaden sposób nie sugerujący złego sposobu prowadzenia gospodarki leśnej. Z drugiej strony gospodarczy charakter omawianych lasów jest faktem i jasne jest, że mogą podlegać zabiegom gospodarczym. Sama „wycinka lasu” nie wydaje się być na omawianym terenie realnym zagrożeniem. Wykaz kodów zagrożeń jest narzucony przez formalne zapisy (Michalak R., Sadowski J., 2012 Platforma Informacyjno-Komunikacyjna. Plany Zadań Ochronnych Natura 2000 jako narzędzie wspomagające tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów NATURA 2000, wersja 2012.1, GDOŚ Warszawa), zatem wykonawca nie ma możliwości zmiany tych zapisów w PZO.
7.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Uwagi i wnioski jak dla przedmiotu ochrony:	Rada Gminy Rutka-Tartak, Wójt Gminy Rutka-Tartak	Uwaga częściowo uwzględniona. Działanie ochronne nr 3 dla siedliska 6410: - <i>zachowanie siedliska</i>

	- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) 6410 działanie ochronne: zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych po usunięciu drzew i krzewów, użytkowanie kośne, uwagi i wnioski analogiczne jak dla działania 3 i 4 dla siedliska górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 dla obszaru Dolina Szeszupy. - zachowanie siedliska przyrodniczego - po usunięciu drzew i krzewów, użytkowanie kośne, dla przedmiotu ochrony: górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk - zachowanie siedliska przyrodniczego - zakaz nawożenia, przeorywania, podsiewania, wyrównywania gruntu, zasypywania, zabudowy, zalesiania, dla przedmiotu ochrony: górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk zamienić na działania fakultatywne, a jeżeli będą to działania obligatoryjne, to po zapewnieniu środków finansowych na ich wykonanie lub zapewnieniu rekompensat z tytułu utraconych korzyści.		przyrodniczego - zakaz nawożenia, przeorywania, podsiewania, wyrównywania gruntu, zasypywania, zalesiania pozostało obligatoryjne, ale część dotycząca nawożenia, przeorywania i podsiewania została przeniesiona do działania ochronnego nr 4, które jest fakultatywne. Podział na działania obligatoryjne i fakultatywne wynika z wytycznych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych.
8.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Siedlisko 7230, działania ochronne 2,3 i 7 uwagi analogiczne jak dla tego samego siedliska na obszarze Dolina Szeszupy. <i>Działania obligatoryjne:</i> - zachowanie siedliska przyrodniczego - po usunięciu drzew i krzewów, użytkowanie kośne, - zachowanie siedliska przyrodniczego - zakaz nawożenia, przeorywania, podsiewania, wyrównywania gruntu, zasypywania, zabudowy, zalesiania, - działanie obligatoryjne - zachowanie siedliska przyrodniczego - zakaz nawożenia, przeorywania, podsiewania, wyrównywania gruntu, zasypywania, zabudowy, zalesiania - koszenie z usunięciem biomasy (typ III) - po usunięciu drzew i krzewów, koszenie ręczne nie częściej niż raz na 2-3 lata po 1 września na wysokości 10-15 cm w sposób, który nie niszczy struktury roślinności i gleby; należy zostawić 30% pow. nieskoszonych (za każdym razem inny fragment); zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz działki; obowiązek usunięcia ściętej biomasy z torfowiska, dla przedmiotu ochrony: górskie i nizinne	Rada Gminy Rutka-Tartak, Wójt Gminy Rutka-Tartak	Uwaga częściowo uwzględniona. Działanie ochronne nr 3 dla siedliska 7230: - zachowanie siedliska przyrodniczego - zakaz nawożenia, przeorywania, podsiewania, wyrównywania gruntu, zasypywania, zalesiania pozostało obligatoryjne, ale część dotycząca nawożenia, przeorywania i podsiewania została przeniesiona do działania, które jest fakultatywne. Działanie ochronne nr 6 dla siedliska 7230, analogiczne do działania ochronnego nr 7 w PZO dla Doliny Szeszupy, jest fakultatywne. Podział na działania obligatoryjne i fakultatywne wynika z wytycznych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego

	<i>torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk</i> <i>zamienić na działania fakultatywne, a jeżeli będą to działania obligatoryjne, to po zapewnieniu środków finansowych na ich wykonanie lub zapewnieniu rekompensat z tytułu utraconych korzyści.</i>		dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych.
9.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0 działania ochronne 2 i 3 analogicznie jak dla tego przedmiotu ochrony na obszarze Dolina Szeszupy. - ochrona siedliska - zakaz usuwania martwego drewna -rozważyć złagodzenie zapisów dotyczących zakazu usuwania martwego drewna na „dążenie do pozostawiania martwego drewna”; - Działanie: stosowanie zabiegów gospodarczych dostosowanych do wymogów siedliska - dopuszczalne stosowanie rębni przerębowej (V); wykluczenie dosadzeń - w zakresie dopuszczenia stosowania rębnię przerębową wnioskujemy zamienić na rębnię złożoną.	Rada Gminy Rutka-Tartak, Wójt Gminy Rutka-Tartak	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapis „zakaz usuwania martwego drewna” został zastąpiony następującym: „zakaz usuwania wielkowymiarowego martwego drewna, za wyjątkiem tego, które zagraża bezpieczeństwu ludzi i mienia”. Sformułowanie „dążenie” ma charakter życzeniowy i nie wydaje się, aby mogło wpłynąć realnie wpłynąć na zwiększenie ilości martwego drewna. Rębnia przerębowa (V) jest najbardziej zbliżona do tradycyjnego sposobu użytkowania lasów na gruntach prywatnych, który sprzyja zachowaniu lasów z dominacją gatunków liściastych w drzewostanie i runem bogatym w gatunki grądowe. Stosowanie rębni złożonej w lasach prywatnych wydaje się być mało realne.
10.	<u>Załącznik nr 5 (działania ochronne) i 6 (mapy) do zarządzenia</u> Brak spójności lokalizacji siedlisk zawartych w załączniku nr 6 (mapa) z danymi zawartymi w „Działaniach ochronnych” (zał. nr 5), np.: na mapie wskazano występowanie siedliska 7140 w oddz. 8j,k, natomiast w załączniku nr 5 siedlisko to zlokalizowano w oddz. 8j. Należy dodać, iż RDOŚ otrzymał od RDLP w Białymstoku aktualną bazę danych wraz z LMN wg PUL dla Nadleśnictwa Suwałki na lata 2013-2022 na potrzeby opracowania PZO.	Nadleśnictwo Suwałki	Uwaga uwzględniona. W załączniku nr 5 do zarządzenia błędnie podana została lokalizacja działań. Zostało to poprawione zgodnie z aktualną bazą danych LMN według PUL dla Nadleśnictwa Suwałki na lata 2013-2022.
11.	<u>Załącznik nr 6 do zarządzenia (mapy)</u> Nadleśnictwo Suwałki otrzymało od wykonawcy projektu PZO warstwę mapy numerycznej z naniesionymi przedmiotami ochrony. W otrzymanych materiałach granice siedlisk na zaznaczonych płatach niejednokrotnie zachodzą na sąsiednie wydzielania, które są poza granicami obszaru Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich (np. siedlisko 91D0 w oddz. 8f). Należy zweryfikować dokładność pomiarów i poprawić zasięg na mapie (zał. nr 6).	Nadleśnictwo Suwałki	Uwaga uwzględniona. Jednocześnie wskazujemy, że uwaga Nadleśnictwa wydaje się mieć charakter nadmiernie drobiazgowy, bo wspomniane niezgodności dotyczą przesunięć rzędu kilku metrów i mieszczą się całkowicie w granicach błędu pomiaru.

12.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> W przypadku pododdziałów leśnych, na których miejsce realizacji zadań ochronnych zawężone jest do obszaru „w granicach siedliska”, niezbędne jest podanie również powierzchni tego siedliska w tym pododdziale.	Nadleśnictwo Suwałki	Uwaga odrzucona. Opracowanie takich informacji nie wynika z umowy zamawiającego z wykonawcą. Po stronie wykonawcy leży opracowanie map rozmieszczenia przedmiotów ochrony oraz lokalizacji działań ochronnych zarówno w formie wydruków, jak i warstw GIS, z których jasno wynika przebieg granic siedlisk.
13.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Używany w projekcie PZO zapis w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” w przypadku Nadleśnictwa Suwałki powinien brzmieć: „(...) Działania nie związane z gospodarką leśną wykonuje właściwy nadleśniczy po zapewnieniu przez organ ochrony przyrody (...)”. Zapis ten jest zgodny z „Ramowymi wytycznymi w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” zatwierdzonymi w dniu 21.03.2013 r. przez Głównego Konserwatora Przyrody.	Nadleśnictwo Suwałki	Uwaga odrzucona. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013 r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych.
14.	<u>Załącznik nr 5 (działania ochronne) i 6 (mapy) do zarządzenia</u> Siedlisko 3150: Błędnie zaznaczone siedlisko na mapie (zał. nr 6) w oddz. 8j – jest to bagno. Lokalizacja ta nie została również wymieniona w zał. nr 5.	Nadleśnictwo Suwałki	Uwaga odrzucona. Zasięg siedliska 3150 obejmuje powierzchnię jeziora wraz ze strefą szuwaru i został wyznaczony w oparciu o zdjęcia satelitarne. Niestety, w tym przypadku granice wydzielenia 8j i 8k bardzo rozciągają się ze stanem faktycznym.
15.	<u>Załącznik nr 6 do zarządzenia (mapy)</u> Siedlisko 7140: Według stanu wiedzy Nadleśnictwa siedlisko może potencjalnie występować w oddz. 8k i tylko częściowo w 8j. Błędnie zaznaczono na mapie (zał. nr 6) lokalizację siedliska zamieniając ją prawdopodobnie z siedliskiem 91D0 (kolorystycznie i opisowo).	Nadleśnictwo Suwałki	Uwaga odrzucona. Ponad wszelką wątpliwość siedlisko 7140 (torfowisko przejściowe) z typową roślinnością z dominacją torfowców (gatunki z sekcji <i>Subsecunda</i> i <i>Sphagnum fallax</i> s.l.) oraz turzyc (zwł. turzycy nitkowatej), reprezentującą w większości zespół turzycy nitkowatej <i>Caricetum lasiocarpae</i>, zajmuje przeważającą część wydzielenia 8j. Z granic siedliska wyłączone zostały w tym wydzieleniu jedynie fragmenty o zaawansowanym procesie sukcesji w kierunku boru bagiennego. Nalot gatunków drzewiastych (brzoza, sosna) na torfowisku przejściowym nie wpływa na klasyfikację jako siedliska 7140.
16.	<u>Załącznik nr 6 do zarządzenia (mapy)</u> Siedlisko 91D0: jako pomyłkę	Nadleśnictwo Suwałki	Uwaga częściowo uwzględniona. Granice siedliska 91D0

	wynikającą z błędnego pomiaru należy traktować zaznaczenie siedliska na mapie (zał. nr 6) w oddz. 8f,g, gdyż wydzielenia te leżą poza granicami obszaru Natura 2000.		dopasowane zostały do granic obszaru Natura 2000 Dolina Szeszupy, które wykonawca otrzymał od zamawiającego. Istnieją minimalne rozbieżności pomiędzy przebiegiem granic wydzieleni leśnych z granicami obszaru Natura 2000. Są to jednak różnice bardzo nieznaczne, wręcz kosmetyczne – takie też poprawki zostały wprowadzone.
17.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> W projekcie zarządzenia nie są ujęte koszty zaproponowanych działań.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Zgodnie z wytycznymi GDOŚ projekt zarządzenia nie może zawierać kosztów działań ochronnych. Informacja o kosztach działań powinna znaleźć się w Szablonie Dokumentacji Planu.
18.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, działanie nr 2: „ochrona siedliska - stosowanie zabiegów gospodarczych dostosowanych do wymogów siedliska - dopuszczalne stosowanie rębni przerębowej (V); wykluczenie dosadzeń” - wnioskuje się o zmianę zapisu. Proponuje się aby dopuścić stosowanie rębni odpowiednich dla siedliska. Nie należy podawać konkretnego symbolu rębni. Tym bardziej, że zgodnie z wiedzą leśną rębnia przerębowa (V) nie jest właściwym sposobem dla uzyskania odnowienia na tym siedlisku leśnym. Dodatkowo wykluczenie „dosadzeń” rozumiemy, jako zakaz sztucznego sadzenia. Jest to działanie pozornie ochronne. Połączenie rębni przerębowej i zakaz sztucznego, kontrolowanego odnowienia w praktyce może doprowadzić do przypadkowego odtwarzania gatunków niepożądanych i w rezultacie niekorzystnych zmian w siedlisku. Zasadnym byłoby wskazanie obowiązku możliwie jak najszerszego wykorzystywania odnowienia naturalnego wspomaganego sztucznym wprowadzaniem pożądanym na tym siedlisku gatunków drzew.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Łęgi na terenie ostoi reprezentują wyłącznie podtyp 91E0-4 (olszyny źródłiskowe), szczególnie wrażliwy na ingerencję w trakcie prowadzenia gospodarki leśnej, w tym na sztuczne odnowienie. Omawiane płaty koło wsi Roweł stanowią własność prywatną (względnie inną poza LP), są użytkowane przerębowo i taki sposób zagospodarowania należy utrzymać.
19.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe: działanie 5: „ochrona siedliska - zakaz usuwania martwego drewna” - wnioskuje się o złagodzenie zapisu i nie stosowanie zakazów, ale jedynie zaleceń odnośnie potrzeby pozostawiania większej ilości martwych drzew, które nie zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia.		Uwaga uwzględniona. Zapis „zakaz usuwania martwego drewna” został zastąpiony następującym: „zakaz usuwania wielkowymiarowego martwego drewna, za wyjątkiem tego, które zagraża bezpieczeństwu ludzi i mienia”.

20.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Uwaga ogólna: Wg „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa”, zatwierdzonych w dniu 21 marca 2013 roku przez Głównego Konserwatora Przyrody - jedynie w przypadku zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną, finansowanie ich odbywa się ze środków własnych LP, zgodnie z ustawą o lasach. W przypadku powierzenia ww. zadań zgodnie z art. 32 ustawy o ochronie przyrody właściwemu terytorialnie nadleśnictwu, dyrektor RDOS może nakazać wykonanie tych zadań po zapewnieniu środków finansowych'. W związku z tym wnioskuję się o dostosowanie projektu PZO do przedmiotowych wytycznych i zmianę zapisów w tej kwestii. W przypadku planowanych działań ochronnych nie związanych z gospodarką leśną na gruntach PGL LP (np. koszenie, odkrzaczanie, powstrzymywanie sukcesji, usuwanie gatunków obcych, itp.) i ich powierzenia właściwemu nadleśniczemu wnioskuję się o zapis: „po zapewnieniu środków finansowych przez organ ochrony przyrody”.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych.
21.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2009.151.1220 z późn. zm.) oraz z art. 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U.2010.34.186) PZO dla obszaru Natura 2000 zawiera określenie działań ochronnych. Żaden z wymienionych aktów normatywnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania zakazów. Wobec powyższego wprowadzanie jako działań ochronnych zakazów np. zakazu pogłębiania, odmulania i regulacji rzek lub zakazu zarybiania obcymi gatunkami ryb, nie znajduje uzasadnienia.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Zgodnie z art. 33 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2009.151.1220 z późn. zm.) „Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000”. W obszarach Natura 2000 dozwolone są tylko te działania, które nie oddziałują znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000, co potwierdza art. 34. Zgodnie z Szablonem Dokumentacji Planu opracowanym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, działania ochronne dzielą się na cztery grupy: - działania związane z ochroną czynną, - działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, - działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych, - uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.

			Zakazy wprowadzone w PZO są działaniami ochronnymi modyfikującymi metody gospodarowania tak, by nie wpływały negatywnie na przedmioty ochrony. Zakazy te wynikają bezpośrednio z czynników stanowiących zagrożenie dla przedmiotów ochrony. Nie sposób chronić gatunków i siedlisk stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 bez wyeliminowania w pierwszej kolejności czynników mających znaczący negatywny wpływ na ich stan zachowania.
22.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Działania proponowane w PZO nie mogą stać w sprzeczności z zapisem art. 36 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.), który mówi, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. Przy formułowaniu zadań ochronnych powinna być uwzględniona przynależność wód poszczególnych jezior i rzek do obwodów rybackich, ustanowionych rozporządzeniem dyrektora RZGW. Ustalenia PZO nie mogą naruszyć praw użytkowników poszczególnych obwodów rybackich. PZO dla obszaru NATURA 2000 Dolina Szeszupy wprowadza zakaz zarybiania obcymi gatunkami ryb; dopuszczając zarybiania rodzimymi gatunkami ryb drapieżnych bądź całkowity zakaz zarybiania naturalnych, dystroficznych zbiorników wodnych. PZO winien zapewnić prowadzenie gospodarki rybackiej zgodnie z aktualnym, pozytywnie zaopiniowanym operatem rybackim.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Nadzór Wodny w Augustowie	Uwaga odrzucona. Zgodnie z art. 36 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.), który mówi, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. Zarybianie jezior (3140, 3150) stanowiących przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Szeszupy, obcymi gatunkami ryb poważnie ingeruje w strukturę ichtiofauny, a przede wszystkim obieg biogenów (procesy eutrofizacji wzmagane są przez gatunki roślinożerne, a żerowanie przy dnie sprzyja uwalnianiu fosforu z osadów jeziornych).
23.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Uwaga ogólna. W związku z powtarzającymi się zapisami, że podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działań ochronnych będzie WZMiUW lub właściciele i zarządcy gruntów	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego

	informujemy. Tut. Zarząd jest jednostką samorządową do zadań, którego należą wykonywanie praw i obowiązków właścicielskich w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, przekazanych do kompetencji Marszałka Województwa Podlaskiego. Wspomniane „wody publiczne” są to śródlądowe wody powierzchniowe istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy. Realizacja naszych zadań statutowych jest finansowana przynajmniej z dwóch źródeł, a mianowicie ze środków inwestycyjnych z Budżetu Państwa przy udziale funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz środków na utrzymanie wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych, które również pochodzą z Budżetu Państwa. WZMiUW w Białymstoku jako jednostka samorządowa nie posiada środków własnych. W/w środki finansowe należą do funduszy celowych, których nie można przeznaczyć inaczej niż na zadania związane z wodami istotnymi dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa oraz na urządzenia melioracji wodnych podstawowych (zadania inwestycyjne i utrzymaniowe). W związku z powyższym nasz Zarząd wnioskuje o wprowadzenie do PZO stosownych zapisów dotyczących potrzeby zapewnienia środków finansowych na realizację działań ochronnych przez instytucje państwowe zajmujące się ochroną przyrody.		dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych.
24.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Naszym zdaniem do bezpośredniej realizacji działań ochronnych (jako podmiot odpowiedzialny), dotyczących czynności ochrony czynnej, powinno się przede wszystkim włączyć działające organizacje, stowarzyszenia ekologiczne, których celem działalności jest tworzenie warunków do ochrony i odtwarzania różnorodności biologicznej, w istniejących cennych ekosystemach występujących w tym przypadku na obszarze woj. podlaskiego. Włączenie stowarzyszeń, jako innych podmiotów, odbywałoby się za ich zgodą. Wydaje nam się, że taki zapis w projektach zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 byłby zgodny z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wydanymi na podstawie art. 32 ust. 1 w świetle art. 32 ust. 2 pkt 1	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Uwaga odrzucona. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań ochronnych są właściciele i zarządcy gruntów, co nie wyklucza współpracy z organizacjami czy stowarzyszeniami.

	ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.		
25.	<u>Załącznik nr 5 do zarządzenia (działania ochronne)</u> Prosimy o doprecyzowanie sformułowań użytych m.in. w PZO Dolina Szeszupy – Załącznik nr 5. Przedmiot ochrony: 1. - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i> 3150 - „ochrona siedliska - zakaz pogłębiania i regulacji rzek” 2. 3. - Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 7230 - „utrzymanie stosunków wodnych na właściwym poziomie - zakaz odwadniania siedliska (poza zabiegami wynikającymi z konieczności zabezpieczenia siedliska przed zalaniem na skutek działalności bobrów), zakaz oczyszczania (odmulania) cieków (rowów, cieków naturalnych) w obrębie i sąsiedztwie siedliska” 4. 5. - Bory i lasy bagienne i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne 91D0 - „utrzymanie stosunków wodnych na właściwym poziomie - zakaz odwadniania siedliska (poza zabiegami wynikającymi z konieczności zabezpieczenia siedliska przed zalaniem na skutek działalności bobrów), zakaz oczyszczania (odmulania) cieków (rowów, cieków naturalnych) w obrębie i sąsiedztwie siedliska” 6. - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0 - „ochrona siedliska - zakaz pogłębiania i regulacji rzek”, „utrzymanie stosunków wodnych na właściwym poziomie - zakaz odwadniania siedliska (poza zabiegami wynikającymi z konieczności zabezpieczenia siedliska przed zalaniem na skutek działalności bobrów), zakaz oczyszczania (odmulania) cieków (rowów, cieków naturalnych) w obrębie i sąsiedztwie siedliska” Co autorzy projektów zarządzeń mają na myśli wprowadzając sformułowanie „zakaz pogłębiania i regulacji rzek”? Jeżeli w zamyśle wprowadzenia tego zapisu występuje zgodność z interpretacją przepisów ustawy Prawa Wodnego z dn. 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 145), a w szczególności	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Uwaga częściowo uwzględniona. Zadanie ochronne przytoczone dla siedliska 3150 nie zostało wymienione w Planie. Taki zapis został sformułowany jedynie dla siedlisk 3260, 7230, 91D0 i 91E0. Działania ochronne wymienione dla siedlisk 7230 i 91E0 pozostały bez zmian. Utrzymanie wymienionych zakazów jest konieczne, gdyż siedliska te występują tylko na niektórych odcinkach rzek i w sąsiedztwie niewielkiej części rowów, a zabiegi regulacji czy też konserwacji bezsprzecznie negatywnie wpływałyby na omawiane siedliska. Poprzez zapis „zakaz pogłębiania i regulacji rzek” wykonawca rozumie zakaz prac ingerujących w mierzalne dno koryta oraz jego brzegi. Termin ten jest więc zgodny z terminem „regulacji wód” użytym w ustawie Prawo Wodne z dn. 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 145), ponieważ zgodnie z art. 67 ust. 2 ustawy „regulacja wód polega na podejmowaniu przedsięwzięć, których zakres wykracza poza działania związane z utrzymywaniem wód, a w szczególności na kształtowaniu przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego.” Zaś „utrzymanie wód”, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy „polega na zachowaniu lub odtworzeniu stanu ich dna lub brzegów oraz na konserwacji lub remoncie istniejących budowli regulacyjnych w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków korzystania z wód”.

art. 67 ust. 2, to WZMiUW w Białymstoku informuje, że nie ma w planach przeprowadzenia regulacji odcinków nieuregulowanych cieku Szeszupa, Potopka i nie posiada informacji (z zewnątrz) o podobnych koncepcjach przeprowadzenia prac regulacyjnych. W przypadku wprowadzenia zakazu prac utrzymaniowych należy rozważyć sposób wypłat rekompensat, odszkodowań rolnikom mających użytki rolne (łąki i pastwiska) w dolinach rzek, gdzie zostaną wprowadzone takie zakazy. Tego typu zakazy zwiększą ryzyko wystąpienia podtopień użytkowanych rolniczo terenów, co w konsekwencji może spowodować materialne szkody w plonach. Prowadzenie prac utrzymaniowych (<i>konserwacyjnych</i>) rzek, mających za zadanie utrzymanie właściwego stanu koryt, umożliwiając w ten sposób swobodny przepływ wód powierzchniowych m.in. poprzez wykonywanie odmulenia dna rzeki (<i>usunięcia naniesionych namulów</i>), udrożnienie (<i>czyszczenie</i>) cieków poprzez usunięcie przetamowań z koryta cieku lub zadania zabezpieczające skarpy cieku przed skutkami działania erozji rzecznej (<i>erozja boczna</i>) są statutowych obowiązkiem właścicieli wód [art. 26 ust. 1 ustawy Prawo Wodne z dn. 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 145)]. W związku z powyższym tut. Zarząd uważa, że użyty zapis w przedmiotowych projektach zarządzeń zakazujący m.in. prowadzenia prac utrzymaniowych w korytach cieków klasyfikowanych jako istotne dla potrzeb rolnictwa jest niezgodny z ustawodawstwem krajowym dotyczącym obowiązków właścicielskich w stosunku do śródlądowych wód powierzchniowych. Konsekwencje wynikające z braku ich realizacji są opisane również w ustawie Prawo Wodne z dn. 18 lipca 2001 r. Art. 16.3 Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi w wyniku nieprzestrzegania przepisów ustawy przez właściciela wody lub właściciela urządzenia wodnego przysługuje odszkodowanie na warunkach określonych w ustawie. Art. 193 Kto wbrew obowiązkowi: 1. nie utrzymuje w należyтым stanie wód lub urządzeń wodnych podlega karze grzywny.		
--	--	--

26.	<u>Zarządzenie; Szablon Dokumentacji Planu, Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem</u> Czy zestaw przedmiotów ochrony zgadza się z aktualnym SDF obszaru? Nie. Usunięcie 6510, 91D0, 9170 a dodanie <i>Vertigo geyeri</i> 1013, 1014 <i>Vertigo angustior</i>, 1042 <i>Leucorhinia pectoralis</i>, 1166 <i>Triturus cristatus</i> oraz siedliska 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>, 1393 sierpowiec błyszczący	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Zgodnie z wytycznymi GDOŚ, zapisy dotyczące proponowanych przedmiotów ochrony znalazły się jedynie w SDF i nie zostały uwzględnione w projekcie zarządzenia. Siedlisko 9170, podobnie jak 6210 posiada w SDF stopień reprezentatywności D, więc, zgodnie z wytycznymi, nie określa się dla niego zagrożeń, celów ochrony ani działań ochronnych. Pozostałe zmiany zostały uzasadnione w Szablonie Dokumentacji Planu - rozdział 10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic: <i>siedlisko 6510 - usunięcie z SDF - Siedlisko umieszczone zostało w SDF błędnie, ze względu na inną interpretację tego siedliska w okresie prac nad SDF w roku 2008 (włączanie wszelkich łąk wilgotnych);</i> <i>siedlisko 91D0 - siedlisko 91D0: ocena D - W trakcie prac terenowych stwierdzono, że w ostoi brak jest typowo wykształconych płatów siedliska 91D0, a płaty brzeziny z domieszką sosny i brzozy po części stanowią inicjalne fazy zarastania torfowisk przejściowych i w rzeczywistości ich skład gatunkowy wskazuje na siedlisko 7140, albo zajmują bardzo niewielką powierzchnię. Ze względu na ich marginalne znaczenie w ostoi oraz brak płatów przedstawiających wartość przyrodniczą (z typowymi gatunkami, zachowanymi warunkami siedliskowymi bądź udziałem gatunków rzadkich związanych z siedliskiem), celowe jest usunięcie siedliska 91D0 z listy przedmiotów ochrony w ostoi.</i> W trakcie prac terenowych stwierdzono obecność nie zinwentaryzowanego wcześniej w ostoi siedliska: źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> - 7220 oraz gatunków: sierpowiec błyszczący - 1393, traszka grzebieniasta - 1166, zalotka większa - 1042, poczwarówka Geyera - 1013, poczwarówka zwężona - 1014, kumak nizinny - 1188.
-----	--	--	--

27.	<u>Zarządzenie; Szablon Dokumentacji Planu, zagrożenia</u> Czy określono zagrożenia dla wszystkich przedmiotów ochrony? Nie. Pominęto 91D0, 9170 i 6510.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Ponieważ siedliskom 91D0 i 9170 została przyznana ocena D, zgodnie z wytycznymi, wykonawca nie ustalał dla nich zagrożeń, celów ochrony ani działań ochronnych. Analogicznie jest z siedliskiem 6510, które zostało zaproponowane do usunięcia z SDF.
28.	<u>Zarządzenie; cele działań ochronnych, działania ochronne</u> Czy określono cele działań ochronnych dla wszystkich przedmiotów ochrony? Czy określono działania ochronne dla wszystkich przedmiotów ochrony? Czy określono docelowy stan ochrony dla poszczególnych przedmiotów ochrony w oparciu o ocenę dokonaną w dokumentacji PZO? Nie. Pominęto 91D0, 6510 i bobra	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	91D0, 6510 – j.w. Dla bobra nie określono celów działań ochronnych, ani też samych działań ochronnych, gdyż ze względu na dużą liczebność w obszarze Natura 2000 nie wymaga on czynnej ochrony.
29.	<u>Zarządzenie, Szablon Dokumentacji Planu; cele działań ochronnych</u> Czy cele zostały określone w sposób jasny, konkretny i zrozumiały? Tak, z wyjątkiem zmniejszenia powierzchni 7230 o 25%.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Celem zadania ochronnego nie jest zmniejszenie powierzchni siedliska o 25%, ale utrzymanie 75% obecnej powierzchni siedliska. Utrzymanie 100% siedliska 7230 nie wydaje się możliwe nawet przy dużym nakładzie środków, ze względu na zaawansowane procesy sukcesji i skomplikowaną strukturę własnościową (przy niemal 100% własności prywatnej w przypadku tego siedliska).
30.	<u>Zarządzenie, Szablon Dokumentacji Planu; działania ochronne</u> Czy określono obszar, terminy, częstotliwość realizacji? Tak/nie. Obszar – tak, terminy i częstotliwość – nie.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Termin i częstotliwość realizacji działań ochronnych zostały określone dla każdego działania w tabeli nr 6. <u>Ustalenie działań ochronnych</u> SDP, np.: „co roku w okresie obowiązywania PZO”, „w okresie obowiązywania PZO”, „w ciągu 3 lat od ustanowienia PZO”. Informacje te zostały uzupełnione w załączniku nr 5 do zarządzenia.
31.	<u>Zarządzenie; działania ochronne</u> Czy właściwie wpisano podmiot odpowiedzialny? Nie, jest ich taka mnogość, wielu z nich to właściciele, wspólnoty i zarządcy gruntami a ich przedstawiciele nie było w ZLW (jedynie starostwo powiatowe w Suwałkach) czyli nie wiedzą co się planuje - może być problem z realizacją planu.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Wszystkie instytucje (w tym także gminy, starostwa) i organizacje, które zostały zaproponowane przez RDOŚ w Białymstoku jako te, które mogą być zainteresowane sporządzaniem PZO, zostały poinformowane o opracowywaniu projektu Planu i terminach spotkań konsultacyjnych (zaproszenia były wysyłane drogą elektroniczną, pocztą tradycyjną, a także telefonicznie – w zależności od posiadanych przez wykonawcę danych kontaktowych). Ponadto informacje o spotkaniach pojawiały się na bieżąco na stronie internetowej RDOŚ. Z inicjatywy wykonawcy osobiście poinformowani zostali także właściciele i zarządcy kluczowych

			siedlisk stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 (właściciele torfowisk i dzierżawcy jezior). Udział w pracach Zespołu Lokalnej Współpracy jest dobrowolny i każdorazowo uczestnicy spotkań zapraszani byli do dołączenia do ZLW.
32.	<u>Zarządzenie, Szablon Dokumentacji Planu;</u> <u>działania ochronne</u> Czy określono monitoring stanu ochrony dla każdego podmiotu ochrony? Nie, ale przewidziano, że będzie on robiony dla jednego przedmiotu ochrony obszaru (7140) i <i>Vertigo geyeri</i> 1013, 1014 <i>Vertigo angustior</i> oraz siedliska 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> mimo tego, że nie są przedmiotami ochrony obszaru	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona. Działanie dotyczące wykonania monitoring stanu ochrony zostało dodane dla każdego przedmiotu ochrony.
33.	<u>SDF</u> Czy SDF został wypełniony zgodnie z instrukcją wypełniania 2012.1, w szczególności punkty: 3.1 (wszystkie podpunkty), 3.2 (wszystkie podpunkty), 4.2 (Sprawdzić dokładnie!!!), 4.5 (sprawdzić pobieżnie zgodność z literaturą wymienioną w 4.2), 6.2, 6.3 Nie. W części 4.2 brakuje uzasadnienia ocen przyznanych przedmiotom ochrony w części 3.2 SDF.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga uwzględniona. Punkt 4.2 SDF został uzupełniony.
34.	<u>Zespół Współpracy Lokalnej</u> Czy skład wydaje się pełny? Nie, ewidentnie brakuje przedstawicieli samorządów i społeczności lokalnych - może to wpłynąć na efektywność planów.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Wszystkie instytucje (w tym także gminy, starostwa) i organizacje, które zostały zaproponowane przez RDOŚ w Białymstoku jako te, które mogą być zainteresowane sporządzaniem PZO, zostały poinformowane o opracowywaniu projektu Planu i terminach spotkań konsultacyjnych (zaproszenia były wysyłane drogą elektroniczną, pocztą tradycyjną, a także telefonicznie - w zależności od posiadanych przez wykonawcę danych kontaktowych). Ponadto informacje o spotkaniach pojawiały się na bieżąco na stronie internetowej RDOŚ. Z inicjatywy wykonawcy osobiście poinformowani zostali także właściciele i zarządcy kluczowych siedlisk stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 (właściciele torfowisk i dzierżawcy jezior). Udział w pracach Zespołu Lokalnej Współpracy jest dobrowolny i każdorazowo uczestnicy spotkań

			zapraszani byli do dołączenia do ZLW.
--	--	--	---------------------------------------

Ze względu na znaczące zmiany projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017, jakie nastąpiły po rozpatrzeniu uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych dokumentu w 2013r, jak również w związku ze zmianami wprowadzonymi ze względu na uwagi wpływające do innych projektów planów zadań ochronnych opracowywanych i konsultowanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, zaistniała konieczność przeprowadzenia ponownych konsultacji społecznych projektu planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru.

Obwieszczeniem znak: WPN.6320.8.2017.JK z dnia 28 grudnia 2017 r. podano do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu do ponownych konsultacji projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017. Podanie do publicznej wiadomości przedmiotowego obwieszczenia nastąpiło poprzez: udostępnienie informacji na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku; ogłoszenie informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku; ogłoszenie informacji na tablicach ogłoszeń w siedzibach urzędów gmin oraz starostw właściwych ze względu na miejsce i przedmiot postępowania; ogłoszenie w prasie.

Na wniesienie uwag i wniosków do projektu zarządzenia wyznaczono okres 21 dni (konsultacje przeprowadzono w terminie do 18 stycznia 2018 r.). W trakcie konsultacji społecznych projektu zarządzenia wpłynęły uwagi zgłoszone przez jeden podmiot, które zostały rozpatrzone w następujący sposób.

1.	Załącznik nr 1 do zarządzenia W załączniku nr 1 znajdują się współrzędne gdzie współrzędne X i Y są źle oznaczone. Zgodnie z wytycznymi GDOŚ powinny być one podawane zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2012 poz. 1247), gdzie współrzędne oznacza się znakami „X” i „Y”, gdzie X oznacza współrzędną północną (oś układu skierowana na północ), a Y współrzędną wschodnią (oś układu skierowana na wschód)	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwagę uwzględniono, naniesiono niezbędne poprawki.
2.	Załącznik nr 2 do zarządzenia Została obcięta dolna część mapy	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwagę uwzględniono, Zamieszczono nową mapę obszaru.
3.	Załącznik nr 6 do zarządzenia Podział na arkusze przecina obiekty Roweł i Makowszczyzna na części. Można zrobić to w taki sposób że ramka nie będzie przecinała obiektów Brak układu współrzędnych i informacji o wykorzystanym podkładzie Przy podziale na arkusze warto dodać jakiś podkład mapowy aby łatwiej było	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Załącznik nr 6 pozostał w niezmienionej formie. Podział na arkusze oraz mapy zostały wykonane zgodnie z przyjętym szablonem i nie odbiega kształtem od załączników mapowych sporządzonych do innych planów zadań ochronnych dla obszarów natura 2000 w województwie podlaskim.

	można zorientować się w położeniu poszczególnych obiektów		
4.	Trzy zasadnicze uwagi: 1. Przed rozpoczęciem konsultacji nie został uporządkowany zestaw przedmiotów ochrony obszaru gdyż nie uwzględniono nowych przedmiotów ochrony obszaru. 2. Projekt zarządzenia powinien być przesłany do konsultacji wraz z aktualną dokumentacją PZO. 3. Dokumentacja, o którą zostaną uzupełnione konsultacje powinna być spójna z projektem zarządzenia. 4. Minęły 5 lat od poprzednich konsultacji niniejszego planu. Wówczas plan konsultowany był razem z dokumentacją PZO i było sporo różnic w zestawie przedmiotów ochrony. Z dokumentacji PZO wynikało, że z listy przedmiotów ochrony powinny być wykreślone takie siedliska jak: 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 91D0 - Bory i lasy bagienne. Z dokumentacji PZO wynikało, że przedmiotami ochrony w obszarze powinny być również: 1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>, 1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>, 1013 Poczwarówka Geyera <i>Vertigo geyeri</i>, 1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>, 1042 Zalotka większa <i>Leucorhina pectoralis</i> oraz siedlisko 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) W trakcie prac terenowych stwierdzono również siedlisko 6410 na dodatkowych stanowiskach i powinno stanowić ono przedmiot ochrony, gdyż jest integralnym elementem systemów torfowiskowych w ostoi, a do tego reprezentuje specyficzną postać łąk trzęślicowych na granicy zasięgu siedliska. Od tamtego czasu RDOŚ nie złożył wniosku o zmianę SDF. W międzyczasie w ramach monitoringu PMŚ GIOŚ stanowiska ww. nowych przedmiotów ochrony obszaru były badane pod kątem oceny stanu ochrony. Dostępne dla RDOŚ uzyskane z PMŚ GIOŚ są wystarczające do uznania za	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	1. Projekt zarządzenia obejmuje wszystkie przedmioty ochrony określone w standardowym formularzu danych dla obszaru 2. Dokumentacja PZO nie zmieniła się od poprzednich konsultacji 3. Zmiany wynikające z konsultacji społecznych zostały wprowadzone w ponownie konsultowanej treści zarządzenia 4. Dodawanie lub usuwanie przedmiotów ochrony wiąże się z wprowadzaniem zmiany w standardowym formularzu danych dla obszaru Natura 2000. W związku z powyższym proponowane zmiany nie podlegają konsultacjom w toku uzgadniania niniejszego zarządzenia.

przedmioty ochrony. Szczególnego znaczenia nabierają dane dla Poczwarówki Geyera, z których wynika, że jest w obszarze jedna z najmocniejszych populacji tego gatunku w kraju. Cały czas zgodnie z ustaleniami z seminarium biogeograficznego mamy dla tego gatunku status "luki geograficznej" w sieci obszarów Natura 2000. Sytuację najprościej można naprawić wstrzymując konsultacje do czasu uporządkowania zestawu przedmiotów ochrony obszaru.		
--	--	--

Wprowadzono wskazania do zmian w istniejącym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wiżajny (Uchwała Nr IX/60/99 Rady Gminy Wiżajny z dnia 29.XII.1999 r.) oraz istniejącym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rutka-Tartak (tekst jednolity ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr XXIII/141/09 Rady Gminy Rutka-Tartak z dnia 24 września 2009 r. do Uchwały Nr VII/45/99 Rady Gminy Rutka-Tartak z dnia 31.08.1999 r.), dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Pismem z dnia 26 września 2018 (znak: WPN.0211.6.2018.KK) zwrócono się z prośbą do Wojewody Podlaskiego o uzgodnienie projektu planu zadań ochronnych Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017. Wojewoda Podlaski odmówił uzgodnienia niniejszego planu. Stwierdzono, że treść załącznika 7 do niniejszego zarządzenia zawierającego wskazania do zmian w istniejącym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wiżajny oraz istniejącym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rutka-Tartak nie spełniają wymogu art. 28 ust.10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (pismo za z dnia 12 października 2018 znak: NK-I.0521.100.2018.MGM). W związku z brakiem wskazań spełniających wymogi ww. ustawy nie wprowadza się wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych dotyczących eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i roślin jak i ich siedlisk, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. W analizowanych dokumentach planistycznych nie stwierdzono zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w obszarze natura 2000.

Wprowadzono zmiany wynikające z konieczności dostosowanie zapisów ww. aktu prawa miejscowego do obowiązującego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze Natura 2000.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, niniejsze zarządzenie zostało uzgodnione z Wojewodą Podlaskim (uzgodnienie z dnia 03.12.2018r.).

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest dostosowanie zapisów ww. aktu prawa miejscowego do przepisów zgodnych z polityką Rady Ministrów.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- 2) na właścicieli, posiadaczy, zarządców lub dzierżawców terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdą w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 poz. 2234 t. j.) uzgodnieniu z Wojewodą Podlaskim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 t. j.) procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017r. poz. 1405, z późn. zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest zmiana aktu prawa miejscowego;

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej. Zarządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.